

Revisorn och valet av regelverk

En kvantitativ studie om hur valet av regelverk och revisorns uppfattade roll påverkas av aspekterna kostnad och nytta

GÖTEBORGS UNIVERSITET HANDELSHÖGSKOLAN

FEA415 V19, Magisteruppsats 15 HP

Handledare:

Marita Blomkvist

Författare:

Erik Hansson 941225

David Larsson 930421

Förord

Författarna vill i förordet rikta ett riktigt stort tack till handledaren Marita Blomkvist som genom hela processen har kommit med konstruktiv kritik och betydande rekommendationer. Ett stort tack riktas även till opponenter och närstående som har tillgodogjort sig uppsatsen och kommit med värdefull feedback. Författarna vill slutligen också rikta tacksamhet till alla respondenter som valde att svara på enkätundersökningen och de studiekamrater som var med på enkätens pilotundersökning.

Erik Hansson

David Larsson

Sammanfattning

**Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet,
Magisteruppsats, Externredovisning VT 18**

Författare: Erik Hansson & David Larsson

Handledare: Marita Blomkvist

Titel: *Revisorn och valet av regelverk* - En kvantitativ studie om hur valet av regelverk och revisorns uppfattade roll påverkas av aspekterna kostnad och nytta

Bakgrund och problem: Mindre bolag får frivilligt välja att redovisa enligt K2 eller K3. Valet innebär stora påföljder redovisningsmässigt men den kunskap som krävs för att förstå och utvärdera de två alternativen saknas ofta. Därför har revisorns roll ökat, deras kompetens och erfarenhet utnyttjas av mindre bolag vid komplexa frågor som valet av regelverk och revisorernas inflytande i processen ökar. Revisorns uppfattning om aspekter som kostnad och nytta vid valet blir därför central för att väga för- och nackdelar mot varandra i processen.

Syfte: Syftet med studien är att undersöka hur aspekterna kostnad och nytta påverkar revisorns roll och åsikter vid kundens val av regelverken K2 eller K3.

Avgränsningar: Studien har avgränsat sig till svenska revisorer, där krav på auktorisering inte finns men en viss erfarenhet uppmuntrades.

Metod: Då generella slutsatser skulle dras valdes en kvantitativ metod och data samlades in genom en enkätundersökning till de största revisionsbyråerna i Göteborg och ett kontor i Karlstad. Ansatsen lämpar sig väl för att undersöka åsikter kring revisorns roll och åsikter och även analysera samband mellan aspekterna och revisorns roll.

Resultat och slutsats: Resultatet påvisar att respondenterna anser att revisorns roll är ganska stor och att deras expertis utnyttjas. Även ett signifikant samband mellan Nyttan och revisorns roll konstaterades. I studien framgick att nytta generellt fick högre betydelse än kostnad och sett till individuella värden var kvalitet och jämförbarhet av högst betydelse. Även signifikanta samband mellan kostnad och respondenter som föredrog K2 samt mellan Nyttan och respondenter som föredrog K3 kunde konstateras.

Förslag till fortsatt forskning: Ett förslag till vidare forskning är en djupdykning kring sambandet mellan varför de som angav K2 gav högre betydelse till kostnad vid valet av regelverk och varför de som föredrog K3 såg mer till nytta.

Nyckelord: Revisorns roll, K2, K3, Principbaserad, Regelbaserad, Regelverk, IFRS, IFRS för SMEs, Principal-agent, Proprietär kostnad, Potentiella fördelar, Redovisning, Revision.

Abstract

Degree project in Business and Economics, School of Business, Economics and Law at the University of Gothenburg, Master thesis, Accounting VT19

Authors: Erik Hansson & David Larsson

Supervisor: Marita Blomkvist

Titel: *The auditor and the choice regarding regulations* - A quantitative study on how the selection of regulations and the auditor's perceived role is affected by cost and benefit.

Background and Problem: Smaller firms may voluntarily choose to present financial statements either by K2 or K3. The choice comes with big accounting implications although many firms lack the knowledge needed to understand and evaluate the two alternatives. As a result of this the auditor's role has increased, their competence and experience is being used by smaller firms when complex questions need answering. The auditor's thoughts and preferences regarding aspects such as cost and benefit therefore becomes central when choosing the way of presenting the financial statements.

Purpose: The purpose of the study was to evaluate how the aspects cost and benefit affects the role of the auditor and opinions regarding the client's choice of accounting standards.

Method: Since the study aimed to make general conclusions a quantitative approach was chosen. Data was gathered from a survey, aimed to the big audit firms in Gothenburg and one in Karlstad. This approach is suited well to examine auditors and their opinion regarding the auditor's role. It is also well suited to analyze any connections between the aspects cost/benefit and the role of the auditor. The study is limited to Swedish auditors, no demand of authorization was expressed but some experience was encouraged.

Results and Conclusions: The result shows that the respondents considers the auditors role to be pretty significant and that their expertise is being used. A significant connection between benefits and the role of the auditor was confirmed. The study also concluded that benefits generally was given bigger significance by the auditors, rather than cost. Looking into single aspects quality and comparability was given the highest values. The study also showed significant connections between cost and respondents preferring K2 as well as benefits and respondents preferring K3.

Proposals for further research: Regarding future research a deeper study around the connection between why certain auditors gave a higher value to cost aspects and preferring K2 and vice versa auditors preferring K3 gave higher value to benefits.

Key words: The role of the auditor, K2, K3, policybased, rulebased, acquis, IFRS, IFRS for SMEs, Principal-Agent, Proprietary cost, potential benefits, accounting, audit.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Problembakgrund	1
1.2 Problemdiskussion	2
1.3 Syfte och frågeställningar	3
2. Referensram	4
2.1 Revisionsbyråerna och revisorernas roll	4
2.2 Regelverk: principbaserat och regelbaserat	4
2.3 För vem är redovisningen intressant?	6
2.3.1 Principal-Agent Theory	6
2.3.2 Proprietary Cost Theory.....	6
2.3.3 Potential Benefits	7
2.4 Revisorns inställning till regelverk	7
2.4.1 Inställning: Bakgrund.....	7
2.4.2 Inställning: Revisorns roll och uppfattning.....	8
2.4.3 Inställning: Kostnad	8
2.4.4 Inställning: Nyttan	9
2.5 Sammanfattning av referensram	10
3. Metod och datainsamling	13
3.1 Val av metod	13
3.2 Insamling av teori	13
3.3 Urval	14
3.4 Enkätundersökning	15
3.4.1 Bakgrund.....	17
3.4.2 Revisorns roll och uppfattning.....	18
3.4.3 Kostnad	19
3.4.4 Nyttan.....	19
3.5 Insamling av data	20
3.6 Bearbetning av data	21
3.6.1 Reliabilitet.....	23
3.7 Bortfall	23
3.8 Metoddiskussion	24
4. Resultat och analys	25
4.1 Resultat från enkätundersökningen	25
4.1.1 Respondenternas bakgrund	25
4.1.2 Diskussion av resultat	27
4.1.3 Respondenternas åsikter kring revisorns roll och bakgrund	27
4.1.4 Diskussion av resultat	30
4.1.5 Respondenterna kring kostnad.....	31
4.1.6 Diskussion kring resultat.....	33
4.1.7 Respondenterna om nytta.....	33
4.1.8 Diskussion kring resultat.....	36
4.1.9 Respondenternas övriga kommentarer.....	37
4.2 Analys av revisorns roll samt inställning till regelverken	38
4.2.1 Kostnad	38

4.2.2 Nyttan.....	39
5. Slutsatser och förslag till vidare forskning.....	41
5.1 Slutsats	41
5.1.1 Hur ser revisorer på revisorns roll vid val av K-regelverk vid upprättande av årsredovisning för mindre bolag?.....	41
5.1.2 Vad anser revisorer om aspekterna kostnad och nytta i förhållande till valet mellan de olika K-regelverken?.....	41
5.1.3 Finns det något samband mellan relevansen av aspekterna kostnad eller nytta och betydelsen av revisorns roll vid val av regelverk?.....	41
5.2 Studiens bidrag	42
5.3 Förslag till framtida forskning	42
Källförteckning	I
Bilagor	V
Bilaga 1: Enkätundersökning i Webropol.....	V
Bilaga 2: Mejlmall vid första utskicket.....	VIII
Bilaga 3: Mejlmall vid första påminnelsen.....	VIII
Bilaga 4: Mejlmall vid andra påminnelsen.....	IX
Bilaga 5: Cronbachs Alpha - Kostnad	IX

Figurförteckning

FIGUR 1: MODELL - KOSTNAD	11
FIGUR 2: MODELL - NYTTA	12
TABELL 1: OPERATIONALISERING AV ENKÄTUNDERSÖKNING	16
FIGUR 1, MODELL - KOSTNAD	22
FIGUR 2, MODELL - NYTTA	23
FIGUR 3 - FRÅGA 1	25
FIGUR 4 - FRÅGA 2	26
FIGUR 5 - FRÅGA 3	26
FIGUR 6 - FRÅGA 4	28
FIGUR 7 - FRÅGA 5	29
FIGUR 8 - FRÅGA 6	30
FIGUR 9 - FRÅGA 7	31
FIGUR 10 - FRÅGA 8	32
FIGUR 11 - FRÅGA 9	32
FIGUR 12 - FRÅGA 10	34
FIGUR 13 - FRÅGA 11	34
FIGUR 14 - FRÅGA 12	35
FIGUR 15 - FRÅGA 13	36
TABELL 2. RESULTAT OCH JUSTERAT R ² FÖR HYPOTES 1	38
TABELL 3 - RESULTAT OCH JUSTERAT R ² FÖR HYPOTES 2	39

1. Inledning

Studiens inledning redogör för det val av regelverk som ett mindre bolag ställs inför och hur den kunskap som de saknar internt inkluderar revisorn i denna process samt deras påverkan på valet. Efter bakgrund och problemdiskussion presenteras studiens syfte samt frågeställningar.

1.1 Problembakgrund

Sverige är ett litet land och som i det mesta annat påverkas svenska lagar och regler av internationella förändringar (Artsberg, 2005). Bokföringsnämnden (BFN) ser detta som något mycket positivt då det leder till harmonisering i redovisningen mellan länder. Däremot hamnar många svenska bolag utanför då det inte lämpar sig att man tillämpar internationella regelverk sett till kostnaden att framställa en sådan rapport. Under år 2004 påbörjade därför BFN ett projekt för att omorganisera redovisningen i Sverige. Resultatet blev K1 - K4 som är olika regelverk och som tillämpas av företag i sin helhet beroende på storlek och form. (BFN, 2019). I dagsläget finns det två olika regelverk som små och medelstora företag kan välja att använda vid upprättande av en årsredovisning. Det är det regelbaserade K2 och det principbaserade K3 som är en förenkling av det internationella regelverket IFRS (PwC, 2016; BFN, 2017). K3 bygger på och kan liknas med IFRS for SMEs (PwC, 2016).

Regelverket K3 togs i bruk år 2012 och är det regelverk som ett stort svenskt bolag ska använda för att upprätta årsredovisning. Som benämningen principbaserat avslöjar så bygger regelverket på redovisningsprinciper som riktlinje för hur årsredovisningen skall upprättas snarare än direkta regler. Denna typ av redovisning förespråkas av IFRS och eftersom K3 är framtaget som en förenkling av just det regelverket har de valt samma princip vilket underlättar för större företag som även ska upprätta en koncernredovisning. (FAR, 2019; IFRS, 2019). K2 är ett förenklande regelverk som ett mindre- eller mellanstort bolag enligt lag får välja att använda. Regelverket är regelbaserat och togs först i bruk år 2008 men förnyades år 2016 med just avsikten att förenkla redovisningen för mindre bolag genom bland annat fasta perioder avskrivningar och schablonbelopp (FAR, 2019). Regelverkets viktigaste uppgift har blivit att genom dessa förenklingar minska arbetsbördan i tid och resurser som små bolag skall behöva ta i anspråk, undvika onödiga kostnader (PwC, 2016). Vidare menar PwC också att K3 kan vara ett bra val om du som företagare har intresse av att ta in bland annat externa långivare, då denna redovisning tenderar att hålla en högre kvalitet som banker förespråkar, med kvalitet menar Ball & Shivakumar (2005) att mer information delges. Detta är också viktiga aspekter som tidigare forskning beskriver när valet mellan princip- och regelbaserade regelverk skall tas (Litjens, Bissessur, Langendijk, & Vergoossen, 2012; Ellis, Fee & Thomas, 2012; Giner, 1997; Patelli & Prencipe, 2007).

Ett bolag som under de två senaste åren inte uppfyller mer än ett av kriterierna 50/40/80, (medelantal anställda/balansomslutning/ nettoomsättning) enligt Årsredovisningslagen (ÅRL), inte ingår i en koncern och inte är noterat, får använda regelverket K2 eller välja att redovisa enligt K3 (BFN, 2017). K2 präglas av en försiktighetsprincip som bidrar till bland annat snabba

avskrivningar samt att inkomstdeklarationen skall vara så lik redovisningen som möjligt (Grant Thornton, 2015; PwC, 2016). Dessa skattemässiga fördelar skiljer regelverket från andra och är en fördel för bolag vid valet då man varje år kan sänka det skattemässiga resultatet.

K3 regelverket som introducerades först fyra år efter K2 (2012) är uppbyggt utifrån IFRS och är ett principbaserat regelverk. Vilket resulterar i en mer öppen tolkning för användaren. I vissa fall måste även ett mindre bolag tillämpa K3, om bolaget är noterat eller ingår i en koncern. Dessa bolag faller därav utanför studien. (BFN, 2017). K3 är som tidigare nämnt en motsvarighet till IFRS för SMEs och har utvecklats för att i likhet med IFRS öka harmoniseringen mellan olika länder och branscher (Litjens et al, 2012; BFN, 2017). Den ökade svårigheten i rapportering mellan K2 och K3 är något som motiveras och vägs upp med den ökade kvaliteten som redovisningen erhåller genom valet och kan gynna företaget vid tillväxt, finansiering och insyn (Hail & Serafim, 2011; Litjens et al., 2012; Ellis et al., 2012; Ball & Shivakumar, 2005). Ett mindre eller medelstort bolag får alltså enligt lag frivilligt välja att tillämpa K3 om de så önskar (BFN, 2017). Därför hamnar företag i en sits där de kan använda sig av K2 som alltså är ett enklare regelverk och således underlätta sin rapportering och undvika onödiga kostnader. Trots detta väljer vissa företag att använda sig av K3 som är mer svårhanterligt, vilket kräver mer bedömningar och sedermera för med sig ytterligare kostnader för framställningen. Det framgår således att båda regelverken för med sig fördelar och nackdelar (Seger, 2018).

En vanlig entreprenör eller näringsidkare har sällan kunskap om alla de specifika regler och regelverk som är relevanta för en viss bransch eller situation (Marriott & Marriott, 2000). Därför vänder sig många till redovisningsbyråer eller revisionsbyråer för rådgivning i frågan (Svanström, 2004; Blomkvist, Johansson & Malmström, 2016). Den position som specialisterna då hamnar i är verkligen inflytelserik och det val de anser bäst lämpat kommer med största sannolikhet att följas (Seger, 2018). På gott och ont medför denna position att deras åsikter och preferenser blir aktuella i frågan kring vad som ligger bakom valet av regelverk (Litjens et al., 2012). Därför är deras åsikter kring för- och nackdelar, eller med andra ord nytta och kostnad, högst relevant att undersöka närmare.

1.2 Problemdiskussion

I en allt mer integrerad värld där redovisningsregelverk hela tiden strävar mot harmonisering, främst genom IFRS, så för nationella regleringar med sig viss problematik. Att ett medelstort bolag kan välja att frivilligt tillämpa K2, istället för K3, som har lättnadsregler är ett sådant problem. Det innebär till viss mån att jämförbarheten mellan likadana företag kan påverkas negativt om de använder olika regelverk, detta då de skiljer sig mycket åt och är framtagna med olika syften (IAS, 2015; BFN, 2017). Samtidigt som den bild som företag visar utåt genom dessa lättnadsregler kan påverkas och informationsasymmetri uppstår då rapporten inte optimalt speglar verkligheten, vilket kan vara negativt för intressenter (Ball & Shivakumar, 2005; Evans et al., 2005). En regelbaserad redovisning kan därför vara billigare att framställa men saknar vissa fördelar, nytta, som principbaserade regelverk innehar (Litjens et al., 2012) Då det senare dock kräver mer resurser och tid att framställa för det med sig en ökad kostnad

(ibid.). En central fråga blir därför hur man ställer nytta mot kostnad vid valet av regelverk och vilka faktorer som specialister anser väger tyngst (Litjens et al, 2012; Seger, 2018). Vidare kan en kvalitativ redovisning vara ett sätt att minimera risken för skillnad i information till intressenter (Giner, 1997; Ball & Shivakumar, 2005). Redovisningen blir ett sätt att stärka och bibehålla banden (Jensen & Meckling, 1976).

Ett bolag som är av den storleken att de hamnar i gränslandet mellan K2 och K3 behöver ta ställning till ett relativt stort beslut som kommer påverka företagets räkenskaper i grunden. Att ett medelstort bolag har den kompetens och insikt i regelverken som krävs för en så komplicerad process är inte säkert och detta är en av anledningarna till att revisorernas roll som rådgivare har ökat under den senaste tiden (Marriott & Marriott, 2000; Blomkvist et al., 2016; Seger, 2018). Specialister, däribland revisorer, agerar som rådgivare och paketerar en lösning som förespråkar ett av de två regelverken (Seger, 2018). Tidigare har en studie genomförts i Nederländerna kring redovisningsspecialister och deras roll vid val av IFRS för SMEs vilket motsvarar K3 i Sverige (Litjens et al., 2012) Att undersöka revisorers uppfattning om deras egen roll och åsikt bör därför bli en intressant studie och ett bra tillägg till befintlig forskning. I likhet med Litjens et al. (2012), kommer studien även inrikta sig på hur valet påverkas av kostnad och nytta, vilket även annan forskning har diskuterat (Ellis et al., 2012; Patelli & Prencipe, 2007). Denna tidigare forskning har pekat på viktiga aspekter av specialistens roll samt kostnad och nytta vid valet av regelverk vilket mynnat ut i de frågor studien ämnar undersöka.

1.3 Syfte och frågeställningar

Uppsatsens syfte är att undersöka och analysera hur revisorer ser på sin egen roll vid valet av regelverk. Studien har valt att inrikta sig på aspekterna kostnad och nytta vid valet och ämnar beskriva hur det hänger samman med valet av regelverk. Denna information är intressant för såväl specialister och företag som för forskare och beslutsfattare, då det berör alla och hjälper oss förstå hur teori och praktik på bästa sätt kan sammanföras. ICAEW (2015) har släppt en rapport om nödvändig framtida forskning kring redovisning för små- och medelstora företag där denna rapport har hittat inspiration och även slutligen ett ämne för studien och ämnar därför tillföra forskning inom området genom studien.

1.3.1 Frågeställning

Hur ser revisorer på revisorns roll vid val av K-regelverk vid upprättande av årsredovisning för mindre bolag?

- Vad anser revisorer om aspekterna kostnad och nytta i förhållande till valet mellan de olika K-regelverken?
- Finns det något samband mellan relevansen av aspekterna kostnad eller nytta och betydelsen av revisorns roll vid val av regelverk?

2. Referensram

I studiens andra kapitel så presenteras studiens referensram. Ett delkapitel kring revisionsbyråerna och revisorns roll inleder studien som berör deras utökade roll. Efter denna presentation går studien över i en närmare förklaring av regelverken och begreppen regelbaserad och principbaserad. Studien övergår sedan i en förklaring kring vem som redovisningen är intressant för där olika teorier presenteras. Kapitlet avslutas med att presentera de kategorier som studien är indelad i samt en redogörelse och sammanfattning.

2.1 Revisionsbyråerna och revisorernas roll

Revision finns för att skapa trovärdighet och trygghet både internt och externt gentemot övriga intressenter. En revisor och sedermera årsredovisningen blir ofta länken mellan företaget och intressenterna detta bolag har. Investerare, banker och leverantörer har alla ett stort intresse i att läsa revisionen och se vilka åsikter som byråerna presenterar. Förenklat kan det sägas att revisionen är en kvalitetsstämpel gentemot tredje part. Att låta en oberoende utomstående part granska räkenskaperna visar också att man anpassar sig till marknadens spelregler utan att försöka komma runt dem. En revisor fungerar dessutom ofta som en rådgivare för sina kunder då de innehar en bred kunskapsgrund som många företag kan nyttja till stor gemensam nytta. (BFNAR, 2013). Denna roll som rådgivare gör dem intressanta att undersöka i detta sammanhang och den vikt som deras erfarenhet spelar in i beslut.

Tidigare forskning har visat att revisorer spelar en viktig roll i att vägleda företag i strategiska beslut. Ofta saknar företag den kunskap som krävs för att ta de rätta besluten kring framförallt redovisningsprinciper (Blomkvist et al., 2016; Seger, 2018). Blomkvists et al. (2016) studie är baserad på innovativa företag, dock bör dessa resultat vara applicerbara även på små- och medelstora företag vid val av regelverk. Tidigare studier har också visat att revisorer är viktiga för företag i allmänhet i mer än deras huvudsakliga uppgift som är att granska företaget och årsredovisningen (Keasy & Short, 1990; Marriott & Marriott, 2000). Dessa studier ger en tydligare bild av hur viktiga revisorer är som rådgivare för företag och inte bara skall betraktas som externa granskare.

Tidigare forskning pekar på en ökning av revisorns roll och vad revisorns faktiskt hjälper företag med. Utifrån denna forskning ansågs det intressant att undersöka om revisorns egen uppfattning om sin roll påverkar valet av K-regelverk. Samt på vilket sätt detta ger utslag i uppfattning om kostnad och nytta.

2.2 Regelverk: principbaserat och regelbaserat

En inledande definiering när regelverk ska beskrivas är den etablerade benämning principbaserat och regelbaserat regelverk kring K3 respektive K2 (BFN, 2019). Redan i inledningen till BFNAR 2012:1 (K3) benämner BFN regelverket som principbaserat (FAR, 2019) och i kapitel två definieras principer & begrepp. Även i den vägledning som BFN årligen släpper rörande de svenska regelverken beskrivs K3 som principbaserat och i en liknande vägledning för K2 är det istället fokus på regler (BFN, 2019; BFN 2019). I denna vägledning

framgår att K3 har samma uppbyggnad som IFRS for SMEs vilket är ett principbaserat regelverk och en förenklad version av det fullskaliga IFRS regelverket, dock är K3 självständigt och i vissa fall får principerna ge vika för regler i ÅRL. Både K2 och K3 är självständiga regelverk, vilket betyder att de ska tillämpas i sin helhet och en blandning är inte tillåten. (ibid.)

Den gränsdragning som görs mellan regelbaserad och principbaserad redovisning verkar inte vara exakt så framträdande som man vid första kontakt kan tro. Vissa studier påvisar att trots skillnader mellan regelverk är det små marginaler som skiljer dem åt (Bennett, Bradbury och Prangnell, 2006). Regelverk som är olika baserade är alla uppbyggda kring regler som stöds upp med principer. Den skillnad som dock påvisas är att principbaserade regelverk förlitar sig mer på och tillåter mer tolkningar vilket medför att en högre expertis och erfarenhet krävs hos upprättare. Vilket kan föra med sig en mer rättvisande bild av bolaget men samtidigt bli väldigt kostsamt. (ibid.)

De flesta stora revisionsbyråer, fack- samt branschorganisationer har släppt en vägledning och förklaring till vad det innebär att IFRS och sedermera K3 är principbaserat och hur man bör resonera vid valet av regelverk (PwC, 2016). Ett enkelt sätt att förklara begreppen är i vilken ordning som ett företag besvarar en tolkningsfråga vid redovisningen. Först och främst ska man söka i den specifika standard som berör området och om det inte finns reglerat ska det allmänna rådets vägledning beaktas. Om det varken finns reglering eller vägledning skiljer sig det regel- och principbaserade regelverken åt. Då K3 har ett kapitel gällande definitioner av begrepp (kapitel 2) såsom skuld, tillgång etc. företag söker vägledning i detta kapitel vilket leder till mer tolkningsfrågor och resonemang. Ett liknande kapitel återfinns ej i K2, där även allmänna rådets vägledning är skrivna mer som regler. Finns ingen vägledning inom det specifika området ska bolaget söka regler kring liknande frågor. Om inte heller liknande frågor finns så behandlas frågan genom ÅRL:s grundläggande principer. (SRF Redovisning, 2019). K3 tillåter även att bolag i tolkningsfrågor söker vägledning i IFRS så länge det är i linje med ÅRL (PwC, 2016).

“Vad är då skillnaden mellan principbaserat och regelbaserat? Tänk lite förenklat så här: Du står vid en vägkorsning. Om det finns trafikljus så säger regeln att om det är grönt så kan du gå. Om det däremot inte finns någon ljussignal, som i det här exemplet symboliserar regeln, och inte heller något övergångsställe så gäller principen att du tittar om det kommer någon bil och går över gatan när det är fritt från bilar. Då gör du en bedömning av hur långt bort bilarna är och hur snabb du är med tanke på väglag, din kondition, hur mycket du har att bära på etc.”
- Grant Thornton, 2017.

Gällande valet mellan regelverken som är regelbaserade och principbaserade, K2 och K3, är skillnaderna därför inte så stora som man först kan tro. Eftersom det är ÅRL som ligger till grund för de båda regelverken kommer många frågor besvaras liknande (Grant Thornton, 2017). Då K2 är utvecklat för mindre bolag i enklare förhållanden har dock vissa lättnadsregler utformats för att underlätta redovisningen, exempelvis fasta periodiseringar vid avskrivning, schablonbelopp etc. (BFN, 2019). BFN anser därför att ett bolag som överstiger denna beskrivning av enkel verksamhet men som understiger kraven för ett stort bolag bör välja att

frivilligt tillämpa K3. Då dessa lättnadsregler kan få en stor påverkan på redovisningen enligt ÅRL om man väljer att istället tillämpa K2. (Grant Thornton, 2017).

2.3 För vem är redovisningen intressant?

Små och medelstora företags redovisning är intressant för i huvudsak två olika grupper. Dessa är dels allmänna intressegrupper. Anställda, banker och skatteverket tillhör dessa, den andra intressegruppen är styrelsen och i förlängningen ledningen (Evans et al., 2005). Ett exempel på skillnaden mellan dessa är att informationsasymmetri kan påverka bankernas vilja att låna ut pengar till företag när redovisningen inte håller tillräckligt hög nivå. Detta kan också leda till en ökad kostnad för skulder. Banker kan begära in allt material av företag men möjligen kan privata företag mildra denna problematik genom att själva välja att redovisa på en högre nivå. (Ball & Shivakumar, 2005; Bergh, Ketchen, Orlandi, Heugens & Boyd, 2019).

2.3.1 Principal-Agent Theory

Principal & agent (huvudman och agent) problemet är ett välkänt ekonomiskt problem och teori. Problemet uppstår när beslutsfattare sätter sina egna intressen före övriga intressenters trots att de blivit anlitade för att sätta intressenterna i fokus (Berk & DeMarzo, 2016). Ett sätt att försöka mildra detta problem är att minska de antal beslut som kan fattas för att sätta sina egna intressen före övriga intressenters alternativt få parternas intressen i linje med varandra (ibid.). Litjens menar att valet att självant implementera ett frivilligt redovisningsregelverk kan vara för att minska frikopplingen mellan styrning och ägarskapet i ett företag. Tidigare studier har visat att den finansiella rapporteringen främst är ett sätt att skapa och bibehålla starka band mellan huvudmannen och agenten (Jensen & Meckling, 1976; Giner, 1997 ; Patelli & Prencipe, 2007). Dessa studier menar också att detta ska bedömas tillsammans med kostnaden för att ha en viss icke-publik information och det handlar i förlängningen om kostnad kontra nytta (ibid.).

Patelli & Prencipe (2007) menar att man borde se IFRS for SMEs (jämförbart med K3), som en mekanism för att minska agentkostnader som uppstår vid separation av ägarskap och ledning. En viss transparens i rapporteringen är också en extern kontroll. Syftet med transparens är att minska frikopplingen mellan intressenter på insidan av företag och de på utsidan genom att förse samtliga med information om både de finansiella och icke-finansiella resultaten. Detta då de intressenter inom företaget oftast har en bättre uppfattning om vad som pågår inom bolaget. Genom att implementera redovisning som ställer högre krav på informationen minskar man denna informationsasymmetri. Dessutom är incitamenten för intressegruppen på insidan att lämna viss information offentlig tydliga. Den relativa kostnaden att göra information tillgänglig är lägre än för huvudmännen att kontrollera vad som pågår inom företag. (ibid.)

2.3.2 Proprietary Cost Theory

Proprietär kostnads teori är kopplat till valet som företag måste göra kring hur stor del av sin rapportering man vill göra tillgänglig för intressenter. Företag gör en "trade off" (avvägning) mellan att minska informationsasymmetrin till marknaden och att öppet visa de tillgångar som finns för konkurrenter. Att allt för öppet visa vilka tillgångar ett företag har kan vara skadligt.

Detta är ett argument till att små- och medelstora företag inte ska visa upp för stor del av sin rapportering. Då K3 och andra principbaserade regelverk ökar kraven på den informationen som skall utlämnas offentligt måste denna kostnad tas i beaktning. (Ellis et al., 2012)

2.3.3 Potential Benefits

Vilka potentiella fördelar som kan tillfalla företag som väljer att rapportera på en högre nivå än vad som krävs samt i förlängningen offentliggöra information som inte är obligatorisk måste bedömas. Vad uppnår dessa val i företagen: tillkommer det nya investerare, blir banklånen mer förmånliga eller dyker andra fördelar upp (Ellis et al., 2012 ; Litjens et al., 2012). Tidigare forskning har påvisat att man behöver ta agent kostnad, proprietära kostnader samt potentiella fördelar i beaktning när man skall undersöka incitamenten för att välja ett alternativt redovisningsregelverk (Giner 1997; Patelli & Prencipe, 2004).

Då tidigare forskning visat på att dessa olika delar bör vara de olika faktorer som driver valet av regelverk för företag i befattning att ta detta beslut ämnar studien undersöka om dessa faktorer upplevs som viktiga även bland revisorer. Vidare ansågs det intressant vilka delar av dessa teorier som upplevs viktigare än andra.

2.4 Revisorns inställning till regelverk

Som flera författare berör är revisorn en stor hjälp för mindre bolag där inte kunskapen finns tillgänglig internt och får en utökad roll utöver granskningen (Litjens et al, 2012; Blomkvist et al, 2016; Seger, 2018). Den studie som Seger (2018) har gjort påpekar att ett så komplext val kräver en lång process även hos revisionsbyråerna och en paketerad lösning presenteras. Vilket underlättar för kunden men som också ger byrån och revisorn betydligt inflytande (ibid.). Vidare visar en studie av Svanström & Sundgren (2012) att ju längre ett företag har varit klient till en revisor desto mer benägen är bolaget att be om råd kring redovisningen.

2.4.1 Inställning: Bakgrund

Varje revisor som skall granska eller rådge en kund har sedan tidigare en viss kunskap som kommer ur tidigare händelser. Studier har påvisat att denna kunskap bland annat bygger på erfarenhet och hur länge revisorn har arbetat med området i fråga (Wright & Wright, 1997; Angelöw, 2010). Denna kunskap, liten eller omfattande kan spela in i valet av regelverk. En revisor som har arbetat länge med liknande frågor kan agera annorlunda jämfört med en nyare kollega, varför erfarenhet spelar in i revisorns åsikter vid valet av regelverk (ibid.).

Vidare kan möjligtvis en förklaring till hur olika revisorer resonerar kring regelverken och inställningen till dessa kopplas till vilken revisionsbyrå revisorn arbetar på eller tidigare har varit aktiv hos. Goetz, Morrow & McElroy (1991) har sedan tidigare undersökt hur en revisionsbyrås storlek påverkar dess professionalitet och fann ett positivt samband mellan storlek och professionalism. Liknande studier har utförts och Chen, Hsu, Huang & Yang (2013) visar ytterligare sambandet mellan storlek på byråerna och inneboende kunskap och kvalitet på revisionen. Denna sammankoppling mellan revisionsbyråernas storlek och kvalitet på revision anses arbetsplats vara relevant vid valet av regelverk (ibid).

Inte många revisorer arbetar uteslutande med företag som har möjligheten till valet att tillämpa K2 eller K3 regelverken. För att kunna besvara frågor kring kostnad och nytta gällande regelverken är det viktigt att en tillräckligt bred grundkunskap finns (Litjens et al., 2012). Denna kunskap kan uppnås på bästa sätt genom att faktiskt arbeta med regelverken för att på så sätt tillskansa sig kunskap (ibid.). En revisors klient portfölj med relevanta bolag blir därför intressant vid valet av regelverk.

Det kan sägas att bakgrunden är en del av varje respondents erfarenhet och uppfattning kring nytta och kostnad inom området. Tidigare forskning visar att man genom att arbeta inom området samt att arbeta på en större byrå uppnår en högre förståelse och kunskap kring arbetet (Goetz et al, 1991; Chen et al, 2013). Detta indikerar att de revisorer som i större utsträckning behandlar relevanta företag ökar sin erfarenhet och borde ha en högre kunskap vilket påverkar kvaliteten på de taktiska val som tas kring regelverk och sedermera redovisningen själv (ibid.).

2.4.2 Inställning: Revisorns roll och uppfattning

Revisorns roll för mindre företag har sedan en lång tid tillbaka expanderat utöver själva granskningen av årsredovisningen. Marriott & Marriott (2000) beskriver vilka svårigheter som mindre företag ställs inför när det kommer till redovisning och vilka möjligheter det finns för specialister att hjälpa dem. Den kunskap som en specialist sitter inne med kommer inte ett mindre företag ha möjlighet att skaffa själva eller kunna motivera att införskaffa internt (Seger, 2018). Därför bör ett mindre företag vid möten med revisorer utnyttja den kunskap som byrån besitter. Studier visar att så är fallet men att få svar på denna fråga ur revisorns perspektiv, om kunskapen som de besitter faktiskt utnyttjas av kunder, är en intressant fråga.

Av flera studier framgår det att revisorer agerar rådgivare i strategiska beslut i mindre firmor (Blomkvist et al., 2016; Seger 2018). Denna roll blir högst relevant vid ett viktigt beslut såsom valet av regelverk samt revisorns roll och åsikter hamnar därför i centrum. Enligt Segers studie så erbjuder byråer en färdigpaketerad lösning för liknande beslut för att underlätta processen och inte överskölja sina kunder med komplicerad information (Seger, 2018). Detta förutsätter dock att kunden låter revisorerna hjälpa till och agera rådgivare vid valet av regelverk. Därför blir revisorernas synpunkter intressanta kring deras roll vid valet, både om de anser sig delaktiga men också om de i så fall har en tongivande eller en mer bakåtlutad roll.

2.4.3 Inställning: Kostnad

Att implementera ett regelverk som kräver mer egna bedömningar och uppskattningar kommer medföra en kostnad för företaget som behöver tas i beaktning (Litjens et al., 2012). Denna kostnad kan bedömas på olika sätt och tidigare forskning har pekat ut ett antal områden som är extra tydligt utkristalliserade som kostnadsområden (Litjens et al., 2012; Ellis et al., 2012). Ett område som har identifierats är kostnaden som uppstår när företag lämnar ut för mycket information till konkurrenter. Att redovisa enligt en högre standard än vad som krävs bidrar till att öka den mängd av information som överlämnas till utomstående (Ellis et al., 2012). Vidare menar Ellis et al. (2012) att det är en risk för alla företag att ha en för stor grad av öppenhet gentemot omvärlden. Detta främst för att det uppstår en konkurrenssituation där konkurrenter

kan få fördelar de egentligen inte bör få ta del av genom rapporterna och det innebär en kostnad för bolaget i form av minskat resultat (ibid.). På aktiemarknaden kan duktiga analytiker utnyttja den extra informationen till att dra stora fördelar (Nguyen & Puri, 2014). Vilket även bekräftar vad Kim & Verrecchia (1994, 1997) och deras studier tidigare presenterat.

Principbaserade regelverk tar mer resurser i anspråk än ett regelbaserat regelverk (Litjens et al., 2012). Om en årsredovisning skall upprättas utifrån ett principbaserat regelverk behöver fler beslut kring värderingar och uppskattningar tas i beaktning. Det kräver därför resurser i fråga om tid och expertis inom området (ibid.). Regelbaserade regelverk däremot är generellt förenklade för att passa mindre företag och undvika onödiga kostnader genom schablonbelopp och fasta perioder för avskrivningar (BFN, 2017). Om dessa kostnader kan undvikas kan istället företagets resurser läggas på viktigare strategiska beslut än att ta principiella beslut kring sin redovisning (Litjens et al., 2012).

En studien genomförd av Karin Seger (2018) påvisar att om en revisionsbyrå eller redovisningsspecialister blir tillfrågade att hjälpa till i valet av regelverk så kommer de att presentera en paketerad och förenklad lösning till sina kunder. Detta för att förenkla för kunden och endast presentera den lösning man anser mest lämplig då processen är högst komplicerad och det är ett komplext val. Detta för dock med sig en hel del kostnader vilket gör att många mindre bolag måste vända sig till liknande byråer då man saknar kunskapen internt och det krävs en lång och komplicerad process innan man kan ta rätt beslut. (Seger, 2018).

IASB, som hela tiden arbetar för en harmonisering av redovisningen mellan länder, har genomfört tester på företag där de mätt den administrativa bördan att implementera IFRS for SMEs på företag från olika länder. Efter dessa praktiska tester upptäcktes det att desto mer likt det inhemska regelverket var IFRS desto mindre resurser togs i anspråk för företagen. (ACCA, 2008; DRSC, 2008).

2.4.4 Inställning: Nytt

Litjens et al. (2012) byggde upp sin studie kring två faktorer, kostnad och nytta. Dessa två faktorer ställs ofta mot varandra då man ska motivera ett så stort val som val av regelverk. Tidigare har just kostnader med att redovisa enligt ett principbaserat regelverk berörts men även den nytta som denna mer subjektiva redovisning medför bör behandlas innan ett val kan göras (Ellis et al., 2012). Allt som oftast är nyttan med att redovisa enligt denna högre standard kopplat till kostnaden och tillgängligheten för finansiering (Litjens et al., 2012; Bergh et al., 2019). Vissa intressenter, så som investerare eller finansiella institut, kan kräva av ett företag att man ska redovisa enligt denna högre standard för att erhålla finansiering (ibid.). Detta då regelverket medför högre krav och mer information, vilket leder till ökad jämförbarhet och insikt i verksamheten. (Litjens et al., 2012; Ellis et al., 2012; Ball & Shivakumar, 2005).

I vissa länder har man implementerat eller gett möjligheten att frivilligt implementera IFRS for SMEs (Small and medium enterprises), vilket är ett lite förenklat IFRS regelverk för mindre bolag men som fortfarande är principbaserat, i Sverige är motsvarigheten K3 regelverket. Ett av målen med IFRS for SMEs (K3) är att öka jämförbarheten mellan olika företag för att på

detta vis få en så rättvis bild som möjligt av olika företag från olika branscher. (IAS, 2015). IFRS for SMEs (K3) förbättrar redovisningen och insikten för företaget intressenter, vidare bidrar detta till att öka efterfrågan på hög redovisningskvalitet (Hail & Serafim, 2011). I takt med denna förändring och harmonisering ser fler intressenter fördelarna med principbaserad redovisning och större krav ställs på företagen att implementera regelverket (ibid).

En tidigare studie utförd av Barker & Noonan (1996) på Irland påvisar att banker anses vara de som till störst del tillgodogör sig små- och medelstora företags finansiella rapporter, av de externa intressenterna. Detta kan förklaras genom finansiering, eller jakten på den. Forskning av Ellis et al. (2012) påvisar att en högre kvalitet på redovisning troligen leder till mer förmånliga lån. Att redovisa enligt principbaserad redovisning anses medföra högre kvalitet vilket också leder till förbättrade finansieringsmöjligheter (ibid).

En av redovisningens viktigaste ändamål är att minska informationsskillnader mellan olika intressenter. Ett problem för många företag är att det finns en tydlig skevhet i den information som finns tillgänglig, dels mellan huvudman (ägare) och agent (anställd) samt gentemot yttre intressenter som banker och investerare (Jensen & Meckling, 1976; Giner, 1997 ; Patelli & Prencipe, 2007). Högre kvalitet på redovisningen som medför mer information kan hjälpa ett företag långt i denna fråga. (Ball & Shivakumar, 2005).

Ball & Shivakumar (2005) teori om att minska informationsasymmetrin stöds av andra studier som menar att öppenhet är ett av de enklaste sätten att visa upp viktiga beslut för intressenter (Bergh et al., 2019). Vilket leder till att också potentiella investerare eller andra intressenter enklare kan bedöma värdet på ett företag samt dess verksamhet och agera därefter (ibid).

2.5 Sammanfattning av referensram

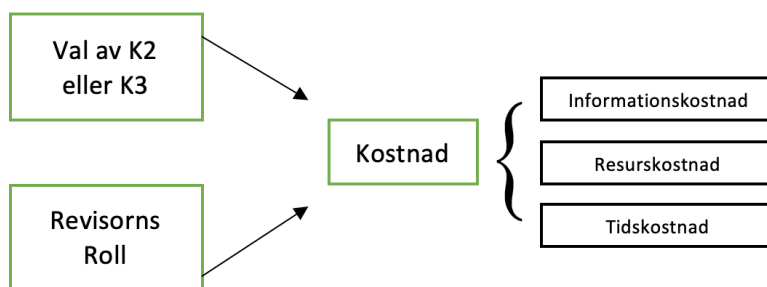
Sett till tidigare studier så har fyra olika teman tagits fram vilka är: **Bakgrund, Revisorns Roll, Kostnad** och **Nytta**. I *Bakgrunden* presenteras tidigare forskning som påvisar hur en revisor kommer påverkas av sina tidigare erfarenheter och sin omgivning (Wright & Wright, 1997; Goetz et al., 1991). Utöver detta påvisar en liknande studie att det finns ett samband mellan storleken på den arbetsplats som revisorn väljer och kunskap samt kvalitet på revisionen, vilket anses tillämpligt här (Chen et al., 2013). Sett till *Revisorns Roll* så finns det många områden där mindre bolag behöver extern hjälp med komplexa frågor (Marriott & Marriott, 2000). Revisorsyrket har i likhet med andra med specialkompetens sett ett ökat inflytande vid viktiga val i mindre bolag (Litjens et al., 2012; Blomkvist et al., 2016). Denna expertis får därför ett avgörande inflytande vid komplexa redovisningsfrågor, varför revisorns åsikter och roll vid valet av regelverk blir av hög betydelse (Seger, 2018).

Att undersöka, utvärdera och eventuellt implementera ett nytt regelverk kan medföra *Kostnader* för företaget i form av tid, resurser och information. Vid valet av det principbaserade regelverket K3 eller regelbaserade K2 finns generellt en åsikt att principbaserad redovisning för med sig högre kostnader (Litjens et al., 2012; BFN, 2017). Oavsett om det är i resurser eller i den ytterligare tid som behöver investeras så är framställningen mer kostsam jämfört med den

regelbaserade redovisningen (BFN, 2017). Ytterligare en nackdel som Ellis et al. (2012) lyfter som en kostnad är det höga kravet på information ett principbaserat regelverk kräver, vilket kan gynna företagets konkurrenter och minska konkurrensfördelar i bolaget. Illustrerat i modellen nedan (modell 1) har de tre kostnaderna: Information, resurs och tid slagits samman till Kostnad. Vilket sedan genom en regressionsanalys kommer testa Hypotes 1 (se nedan) som undersöker om det finns ett signifikant samband mellan den beroende variabeln Kostnad och den oberoende variabeln Val av K2 eller K3 och Revisorns roll. Vilket kommer förklaras ytterligare i nästkommande kapitel.

Hypotes 1: Det finns ett statistiskt samband mellan den beroende variabeln *Kostnad* (Resurskostnad + Tidskostnad + Informationskostnad) och den oberoende dummyvariabeln *Val av K2 eller K3* samt den oberoende variabeln *Revisorns Roll*.

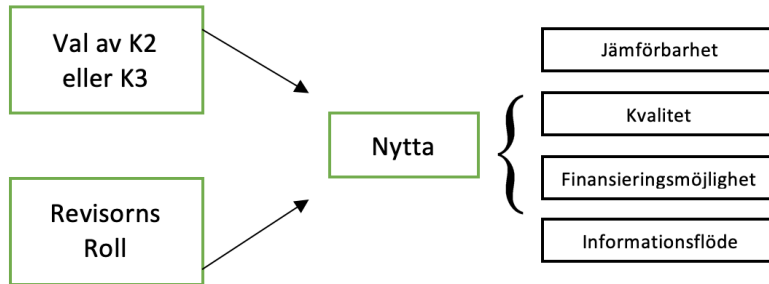
Figur 1: Modell - Kostnad

En vanlig referenspunkt till kostnad vid större val är *Nytta*, vilket även gäller vid valet av regelverk. En av de fördelar som K2 erbjuder de som tillämpar regelverket är hur det är utformat för att undvika egna uppskattningar samt värderingar och dra ner på kostnader för framställaren (BFN, 2017). Att undvika onödiga kostnader kan och bör användaren se som en fördel eller nytta, varför K3 med sina ökade kostnader behöver generera värde och nytta på andra sätt för att väga upp för denna kostnad (Litjens et al., 2012). Ett av de absoluta största målen med IFRS for SMEs eller K3 är att öka jämförbarheten mellan företag (IAS, 2015). Detta kan gynna företagen på många sätt, genom en högre standard höjs kvaliteten på redovisningen vilket medför ökade chanser till finansiering (Litjens et al., 2012; Ellis et al., 2012). Då tidigare studier visar att banker är en av de absolut största intressenter som tillgodosör sig finansiella rapporter från mindre bolag blir denna ökade kvalitet viktig och medför en efterfrågan på hög kvalitet även bland mindre bolag (Barker & Noonan, 1996; Hail & Serafim, 2011). Informationsflöden mellan intressenter bör även öka för att minska informationsasymmetri, vilket principbaserad redovisning medför då den förespråkar mer information och högre kvalitet (Ball & Shivakumar, 2005; Bergh et al., 2019).

De fyra aspekterna av nytta med redovisning enligt K3 är således: Jämförbarhet, Kvalitet, Finansieringsmöjlighet och Informationsflöde vilka har slagits samman till den beroende variabeln *Nytta* (se modell 2). Hypotes 2 (se nedan) ämnar därför att testa om det finns något signifikant samband mellan den beroende variabeln *Nytta* och de oberoende variablerna *Val av*

K2 eller K3 och Revisorns roll. Precis som kring Kostnad så förklaras detta ytterligare och mer ingående i nästkommande kapitel.

Hypotes 2: Det finns ett statistiskt samband mellan den beroende variabeln *Nytta* (Jämförbarhet + Kvalitet + Finansieringsmöjlighet + Informationsflöde) och den oberoende dummyvariabeln *Val av K2 eller K3* samt den oberoende variabeln *Revisorns Roll*.

Figur 2: Modell - Nytt

3. Metod och datainsamling

I följande kapitel förklaras och motiveras författarnas tillvägagångssätt för att genomföra studien. Inledningsvis berörs val av metod för att sedan presentera hur författarna har gått tillväga vid insamling av teori samt urval för enkätundersökning. Sedan presenteras just enkätundersökningen och dess kategorier, samt frågor motiveras. Kapitlet mynnar ut i en förklaring kring hur insamlad data ska behandlas och en metoddiskussion.

3.1 Val av metod

Syftet med denna studie var att undersöka hur aspekterna kostnad och nytta påverkar revisorers uppfattning och roll vid valet mellan regelbaserad eller principbaserad redovisning, i Sverige valet mellan regelverken K2 och K3. Då studien ämnade dra allmänna slutsatser utifrån ett större antal respondenter och inte analysera en individs åsikter valdes en kvantitativ metod vilket lämpade sig bäst sett till syftet enligt Bryman & Bell (2017).

Respondenterna för studien fick lämna sina svar genom en enkätundersökning som skickades ut till de största revisionsbyråerna där alla olika storlekar och former på företag finns representerade. Enligt tidigare studier så påvisar intervjuobjekt en tendens att svara mer positivt vid en intervju kontra en enkätundersökning, framförallt för att forma en bättre bild av dem själva, varför en enkätundersökning kan ge de mest verklighetsförankrade svaren (Bryman & Bell, 2017). Genom en enkätundersökning undviker även svaren att påverkas genom intervjuareffekt eller att formulering varierar då struktureringen är hög (Bryman & Bell, 2017; Patel & Davidson, 2014). Dock ska det tilläggas att nackdelar med en enkätundersökning kontra en strukturerad intervju finns. En enkät är bland annat svårare för författarna att kontrollera vilka som faktiskt svarar på den och den låter respondenten på egen hand tolka frågorna (Bryman & Bell, 2017). Dessa faktorer har författarna tagit i beaktning men sett till studiens omfattning och tidskrav så var en enkätundersökning ändå det optimala valet då det är både tidseffektivt och resurssnålt (ibid).

3.2 Insamling av teori

Material till studiens teoretiska referensram har framförallt inhämtats genom Göteborgs universitetsbiblioteks funktion supersök samt google scholar men även från större organisationer, både statliga och privata. Alla vetenskapliga publikationer har hämtats från etablerade och erkända källor. Främst har en tidigare studie som genomfördes av Litjens et al. (2012) beaktats beträffande implementering av IFRS för SMEs beaktats. Även en doktorsavhandling från Örebro universitet utförd av Karin Seger (2018) fick ett större utrymme i studien. De revisionsbyråer som har gett ut publikationer inom ämnet är framförallt byråer inom Big Four (EY, KPMG, PwC och Deloitte) men även Grant Thornton, där de gjort en ansats att förklara skillnader, fördelar och nackdelar mellan regelverken. Även branschorganisationen FAR samt de statliga myndigheterna BFN och Skatteverket har varit viktiga källor för att förstå dessa regelverk och vad som särskiljer dem, både sinsemellan och från internationella IFRS för SMEs.

De sökord som författarna använde vid sökningen av artiklar och teori var: *Revisor, IFRS, IFRS for SMEs, K2, K3, principbaserad, regelbaserad, Principal-agent, Proprietary cost, Potential benefits, accounting, audit, information asymmetry.*

3.3 Urval

En studie som utförts i nederländerna av Litjens et al. (2012) inriktade sig på redovisningsspecialister vid valet av IFRS for SMEs, därför ämnade denna studie att istället undersöka hur revisorer ser på området och upplever sin roll i processen. Inget krav sattes kring auktorisering då författarna ansåg urvalet av yrkesaktiva revisorer vara specifikt nog sett till ändamålet och tillgängliga resurser. Detta då revisorer även innan auktoriseringen i sitt arbete kommer i kontakt med båda regelverken och de aktuella mindre bolagen i sin vardag samt att en lång högskoleutbildning föreligger.

De revisionsbyråer som studien ville inrikta sig på var de största i Sverige vilket är Big Four samt två av de nästkommande storleksmässigt, Grant Thornton och BDO. Eftersom dessa byråers kundbas sträcker sig över alla områden, alla bolagsformer och storlekar så kunde en heltäckande bild avspeglas i svaren. Då de större byråerna enligt egen utsago får in väldigt mycket förfrågningar om enkätundersökningar gick endast kontoren för de olika byråerna här i Göteborg samt PwC i Karlstad med på att svara på undersökningen. De stora byråerna motsatte sig även att skicka ut massutskick vilket försvårade situationen. Författarna hade sedan tidigare direkt eller indirekt kontakt med anställda och kunde på den vägen skaffa respondenter till studien. De revisorer som författarna var i kontakt med lovade att vidarebefordra studien till kollegor och enkäten beräknas ha nått ut till ungefär 350 respondenter.

Svarsfrekvens på enkätundersökningar förväntas vanligtvis ligga lågt, enligt tidigare studier kan man förvänta sig en svarsfrekvens runt 20%. Den låga svarsfrekvensen beror på att respondenter inte ser nyttan med att svara då undersökningen inte direkt påverkar dem oavsett om de väljer att svara eller ej (Patel & Davidson, 2014). Efter två påminnelse mejl fick tillslut undersökningen 106 svar vilket ger en svarsfrekvens om 30 procent. I denna studie hade dock författarna direktkontakt med flera av respondenterna vilket motiverar en högre svarsfrekvens. Svarsfrekvensen kan även förklaras av tidpunkten för studien, de flesta revisorer har som mest att göra under våren vilket leder till att en enkätundersökning gjord av studenter ej prioriteras. Hair, Black, Babin, Anderson (2014) menar att en multivariabel analys (regressionsanalys) kräver ett urval på 50 men över 100 är att föredra. Varför författarna ansåg urval om 100 vara målet med undersökningen och kunde stänga enkätundersökningen efter att 105 respondenter lämnat giltiga svar.

Det togs även i beaktning att på grund av att författarna har tillfrågat revisorer om sig själva över internet kan det framkomma en viss skillnad i hur respondenten agerar jämfört med i en personlig intervju (Bryman & Bell, 2017). Detta går inte att undvika när man gör en enkätundersökning online, framförallt då studien vill vara så smidig som möjligt, men är trots det viktig att ha i åtanke.

3.4 Enkätundersökning

Målet med enkätundersökningen var att tillskansas primärdata kring revisorns roll och uppfattning kring aspekterna kostnad och nytta vid valet av regelverk genom primära källor. Valet att kontakta revisorer togs med utgångspunkt att de både rådgör befintliga kunder och även erbjuder rådgivning som en extern tjänst. Vidare var målet med undersökningen att se vilken nytta detta medförde kontra kostnaden för mindre bolag att göra på detta sätt. För att genomföra undersökningen var en viktig del givetvis utformandet av frågor så att de förblev objektiva och uttömmande. Kvantitativa studier har en viss tendens att bli något framtunga när frågorna inte tillräckligt levt upp till dessa kvalifikationer (Bryman & Bell, 2017). Nedan i *tabell 1* finns frågorna i den enkätundersökning som skickades ut till revisionsbyråerna, frågorna bygger på teorin som presenterades i kapitel 2: referensramen. I delkapitel 2.4 och 2.5 delades även teorin och sedermera frågorna i enkätundersökningen upp i olika teman:

- **Bakgrund:** Temat bakgrund bygger på teoridelen 2.4.1: *Inställning: Bakgrund* och är en grundläggande översikt över respondentens erfarenhet, arbetsplats samt en uppskattning om i vilken mån respondenten arbetar med relevanta bolag sett till studiens syfte.
- **Revisorns roll och uppfattning:** Temat bygger på teoridelen 2.4.2: *Inställning: revisorns roll och uppfattning* och lyfter framförallt revisorns egna uppfattning om rollen som en revisor har vid valet av regelverk, om de anser att kunderna drar nytta av revisorns expertis samt vilket regelverk som revisorn i fråga föredrar.
- **Kostnad:** Temat bygger på teoridelen 2.4.3: *Inställning: Kostnad* och lyfter de olika aspekter av kostnader som anses relevanta vid valet av regelverk. Dessa kostnader definieras som resurser, tid och förlorade konkurrensfördelar vid för hög öppenhet och delgivning av information till konkurrenter eller andra intressenter.
- **Nytta:** Temat bygger på teoridelen 2.4.4 *Inställningen: Nyttan* och lyfter flera aspekter som gemensamt avser nytta vid val av regelverk. De olika faktorerna är jämförbarhet, högre kvalitet, bättre finansieringsmöjligheter samt ökat informationsflöde till intressenter.

Studiens syfte var att undersöka hur aspekterna kostnad och nytta påverkar revisorns uppfattning och roll vid företagets val av regelverk. För att testa detta undersöks sambandet mellan de två oberoende dummy-variablerna (*val av K2* och *val av K3*) och de beroende variablerna *Kostnad* och *Nytta*. Den beroende variabeln *Kostnad* är en summerad skala bestående av de tidigare variablerna: *Resurskostnad*, *Tidskostnad* och *informationskostnad*. Likaså är den beroende variabeln *Nytta* en summerad skala bestående av: *Jämförbarhet*, *Kvalitet*, *Finansieringsmöjlighet* och *Informationsflöde*.

Tabell 1: Operationalisering av Enkätundersökning

Tema	Faktor	Variabel	Fråga	Referens
Bakgrund	Arbetsfarenhet	Ingen Variabel	1. Hur länge har du arbetat inom området (redovisning och revision)?	Wright et al, 1997; Angelöw, 2010
	Arbetsplats	Ingen Variabel	2. Vilken revisionsbyrå arbetar du på?	Goetz et al, 1991; Chen et al, 2013
	Områdeserfarenhet	Ingen Variabel	3. Till vilken del uppskattningsvis arbetar du med K2/K3 bolag?	Litjens et al, 2012
Revisorns roll och uppfattning	Revisorns Roll	Oberoende variabel	4. Vilken betydelse anser du att revisorn har vid valet av regelverk?	Forskningsfråga
	Expertis	Ingen variabel	5. Jag upplever att kunden drar nytta av den expertis som revisorn besitter vid valet av regelverk.	Blomkvist, 2016; Seger, 2018
	Val av K2 eller K3	Oberoende Dummy variabel	6. Generellt sett, vilket regelverk anser du är det mest optimala att använda för mindre företag? (K2 eller K3?)	Forskningsfråga
Kostnad	Resurskostnad	Tillhör beroende variabel "Kostnad"	7. Jag upplever att kostnad i form av resurser är en central aspekt vid valet av regelverk.	Giner et al., 1997; Patelli et al., 2007; Litjens et al., 2012
	Tidskostnad	Tillhör beroende variabel "Kostnad"	8. Jag upplever att kostnad i form av tid är en central aspekt vid valet av regelverk.	Ellis et al, 2012; Litjens et al, 2012
	Informationskostnad	Tillhör beroende variabeln "Kostnad"	9. Jag upplever det som en ökad kostnad att offentliggöra mycket information som en effekt av valet av regelverk.	Ellis et al., 2012
Nytta	Jämförbarhet	Tillhör beroende variabeln "Nytta"	10. Jag upplever att ökad jämförbarhet är viktigt vid valet av regelverk.	IAS, 2015

	Kvalitet	Tillhör beroende variabeln "Nytta"	11. Jag upplever högre kvalitet som gynnar samtliga intressenter är viktigt vid valet av regelverk.	Litjens et al., 2012; Giner et al., 1997, Patelli et al., 2007; Hail et al., 2010
	Finansieringsmöjlighet	Tillhör beroende variabeln "Nytta"	12. Jag upplever att bättre finansieringsmöjligheter är viktigt vid valet av regelverk.	Barker & Noonan, 1996; Ellis et al. 2012; Litjens et al., 2012
	Informationsflöde	Tillhör beroende variabeln "Nytta"	13. Jag anser att ett ökat informationsflöde mellan intressenter är viktigt vid valet av regelverk.	Ball & Shivakumar, 2005; Patelli et al., 2007; Bergh et al. 2019
		Ingen variabel	14. Övriga kommentarer eller förklaringar.	

För att besvara forskningsfrågan delades både referensramen och enkätfrågorna in i fyra underliggande kategorier där de olika delarna ämnade besvara de olika forskningsfrågorna. Dessa kategorier var **Bakgrund**, **Revisorns Roll**, **Kostnad** och **Nytta**. De olika kategorierna förklaras i samma ordning både i referensram som i undersökningen (bilaga 1), detta för att författarna ansåg det som det mest pedagogiska upplägg möjligt samt för att börja med neutrala frågor (Patel & Davidson, 2014). Nedan presenteras varje kategori för sig och kopplas till referensramen samt enkätfrågorna, som de slutligen såg ut inom varje kategori, motiveras i enlighet med 2.4 - *Inställning till regelverk*.

3.4.1 Bakgrund

Att en respondents tidigare erfarenheter och kunskap påverkar dennes inställning till regelverk både motiveras i olika studier samt ter sig relativt logiskt (Wright & Wright, 1997; Angelöw, 2010). De flesta studier inkluderar en fråga kring ålder men då författarna inte har hittat några samband mellan ålder och åsikt kring regelverk, utan snarare påvisar tidigare studier att det beror på erfarenhet, så undviks en fråga om ålder (Chen et al., 2013). Denna kategori undersöks därför genom tre frågor där man vill komma åt underliggande faktorer som kan ha kommit att påverka respondentens inställning och attityd till endera regelverk: *Arbetserfarenhet*, *Arbetsplats* och *Områdeserfarenhet* (Patel & Davidson, 2014).

Den första frågan behandlar vilken *Arbetserfarenhet* som respondenten generellt har inom redovisning och revision. Enligt Wright & Wright (1997) påverkar erfarenhet en respondents åsikter och den kunskap som respondenten besitter blir högst aktuell för preferenser i valet (Litjens et al., 2012). Tidigare forskning låg bakom fråga två som behandlar vilken *Arbetsplats* eller revisionsbyrå som respondenter är aktiv hos. Studier har påvisat en korrelation mellan en

revisionsbyrås storlek och kvaliteten på både revisionen och den kunskap som anställda av samma erfarenhet besitter (Goetz et al., 1991; Chen et al., 2013). Att storleken på arbetsplats spelar in i vilken kunskap som en potentiell respondent besitter hjälpte därför mycket i valet att inrikta studien på de största byråerna (Ibid.). Detta då målet var att få respondenter med så hög kompetens inom området som möjligt men även för att eventuella skillnader dem emellan skulle kunna upptäckas (ibid.). Den sista frågan inom kategorin är direkt hänförlig till studiens forskningsfråga. Då studien ämnar undersöka inställning till K2 och K3 och det sedan tidigare är fastställt att *Områdeserfarenhet* är ledande vid valet så bedöms respondentens kundportfölj som en ytterst relevant faktor vid valet (Goetz et al., 1991; Chen et al., 2013). Hur en revisors komposition av klientel ser ut var därför högst relevant för studien (Litjens et al., 2012).

3.4.2 Revisorns roll och uppfattning

Flera tidigare studier påvisar ett tydligt inflytande från externa parter över processen som föreligger valet av regelverk (Litjens et al., 2012; Blomkvist et al., 2016; Seger, 2018). Just därför ämnade studien att även inkludera hur denna inblandning uppfattas utifrån revisorernas perspektiv och vilken roll de faktiskt har vid processen. Marriott & Marriott (2000) förklarar i sin studie hur en specialist, så som en revisor, kan hjälpa ett företag med de delar där intern kompetens varken finns eller kan motiveras att införskaffas. Kategori tre genererar därför väldigt subjektiva frågor där revisorns kunskap och erfarenhet undersöks. Revisorns roll och uppfattning består av fråga fyra, fem och sex i enkätundersökningen som benämns: *Revisorns Roll*, *Expertis*, och *Val av K2 eller K3*.

Revisorns Roll vid en process som valet av regelverk kan variera väldigt mycket beroende på preferenser, tilltro och relation mellan kunden och revisorn. Tidigare studier påvisar att revisorns roll påverkas av hur länge man har haft en specifik kund och att ju längre relation desto mer inflytande över liknande processer eller taktiska beslut (Svanström, 2004; Svanström & Sundgren, 2012). Det kan vara en av orsakerna till inflytande från revisorns sida men att ett bolag som saknar kunskap vänder sig till sin revisor som har kompetensen att motivera ett sådant val behöver inte heller bero på tilltro. Det kan vara så enkelt som att utnyttja en av de tjänster som revisionsbyråerna erbjuder (Blomkvist et al., 2016; Seger, 2018). Hur bolagen än motiverar det så har studier påvisat en ökning av revisorns roll vid liknande beslut (ibid.). Just därför anser författarna av studien att en fråga som testar denna slutsats är relevant då denna studie landar i en följdfråga som bygger på att revisorn har en roll vid valet men även hur betydande denna roll är enligt revisorerna själva.

Den *Expertis* som en revisor byggt upp efter både lång utbildning samt i sin yrkesroll bör därför utnyttjas av kunder som inte har denna inom bolaget. Blomkvist et al. (2016) slog fast att expertisen utnyttjades och även Seger (2018) ansåg att byråerna tog hjälp av specialister för att få vägledning. Författarna ämnade därav testa detta genom att respondenten i likhet med majoriteten av frågorna fick ett påstående kring hur revisorn upplever att kunderna drar nytta av deras kunskap och fick antingen instämma eller motsätta sig. Detta anses som ett av de bästa sätten att testa en respondents attityd eller inställning (Patel & Davidson, 2014).

Val av K2 eller K3 är en av de absolut viktigaste och grundläggande frågorna i denna enkät. Efter att man har byggt upp med erfarenhet och roll förväntades respondenterna ta ställning till hur man ställde sig till valet av regelverk. Detta utformades som en "dummyvariabel" där respondenten helt enkelt fick välja vilket regelverk denne generellt ansåg vara det bättre av de två för ett mindre bolag som står inför beslutet, inget alternativ för respondenten att undvika att svara eller hålla sig neutral gavs. Enligt Litjens et al. (2012) finns vissa bakomliggande faktorer till valet men den generella slutsatsen var att företag inte såg på valet från kostnad kontra nytta. Snarare verkar företag som står inför valet mestadels se till kostnader vilket kan medföra en dragning åt regelbaserade regelverk (K2) som anses kräva mindre resurser (ibid). Denna Fråga ämnar därför få respondenten att ta ställning, vilket sedan kan analyseras genom de två nästkommande kategorierna.

3.4.3 Kostnad

Efterföljande kategori behandlar olika aspekter inom kostnad och benämns: *Resurskostnad*, *Tidskostnad* och *Informationskostnad* och respondenten fick ta ställning till detta i fråga sju till nio. Dessa frågor var utformade för att fånga revisorns inställning kring kostnaden att välja ett regelverk som är mer krävande. Fråga sju bygger på tidigare forskning (Giner et al., 1997; Patelli & Prencipe, 2007; Litjens et al., 2012) som har påvisat att principbaserade regelverk kräver mer resurser för företag att använda och framställa, högre *Resurskostnad*. Syftet med denna fråga var att fånga upp ifall det är så att även revisorer delar denna bild av att företags resurser borde kunna användas på annat sätt vilket Litjens et al. (2012) påpekar.

Vidare på detta tema handlar fråga åtta om kostnad i mån av tid, *Tidskostnad*. Denna fråga bygger på tidigare forskning och även här menar Litjens et al. (2012) den extra tid som tas i anspråk för företag är något som tillför en kostnad, vilket även understryks av Ellis et al. (2012). Det är därför intressant att se om revisorn upplever tids- eller resurskostnader som den viktigaste när det gäller val av regelverk. Fråga nio bygger på Ellis et al. (2012) forskning som menar att en kostnad med att redovisa på en hög nivå är att man utelämnar för mycket information till konkurrenter, *Informationskostnad*. Vidare behöver denna eventuella kostnad enligt Ellis et al. (2012) ställas i relation till den nytta företaget kan tillskansa sig. Det ansågs intressant att undersöka om revisorer delade en bild om detta.

3.4.4 Nyttan

Det fjärde temat i enkäten innehåller fyra frågor (10-13) och bygger på den upplevda nyttan som tillkommer företag när de väljer att redovisa enligt en högre standard än vad som erfordras. De fyra aspekterna av nytta fick varsin fråga och var: *Jämförbarhet*, *Kvalitet*, *Finansieringsmöjligheter* och *Informationsflöde*. Fråga 10 bygger på vad IAS (2015) har som mål och deras försök att bidra till en högre *Jämförbarhet* och på så sätt få en så rättvis bild av olika branscher och företag som möjligt. Det ansågs därför relevant att undersöka om denna jämförbarhet upplevs som ett viktigt steg i valet kring regelverk. Eftersom K3 bygger på IFRS för SMEs ansågs denna liknelse kunna göras.

Detta tema fortsätter sen med fråga 11 där *Kvalitet* på redovisningen är i fokus. Tidigare forskning (Litjens et al., 2012; Giner, 1997, Patelli & Prencipe, 2007; Hail & Serafim, 2011)

har visat att en av de viktigaste fördelarna med att redovisa på en högre nivå är att kvaliteten ökar. Detta bidrar bland annat till att informations skillnader minskar och all information blir mer lättillgänglig. En högre kvalitet leder också till en mer lättolkad redovisning vilket också bidrar till att mer information kan tillgodogöras intressenter. Att undersöka revisorns uppfattning om den allmänna kvaliteten på redovisning och hur stor roll den spelar ansågs därför högst relevant. Tidigare forskning har pekat på att de som tar störst del av små- och medelstora bolags redovisning är banker (Baker & Noonan, 1996). Detta till största delen på grund av deras intresse kring finansiering. Detta understryker också forskningen av Litjens et al. (2012) som menar på att ökad insyn i verksamheten leder till större möjligheter i finansiering. Denna forskning kring att *Finansieringsmöjligheter* är bland det viktigaste för SMEs är också vad fråga 11 bygger på. Vad revisorer anser om detta ansågs intressant att veta då den tidigare forskningen pekat mot vikten av transparens för att få tillräcklig finansiering.

Slutligen handlar fråga 12 om *Informationsflöden* mellan intressenter och hur viktigt detta är. Tidigare forskning (Ball & Shivakumar, 2005; Patelli & Prencipe, 2007) har visat att ett av de viktigaste syftena med redovisningen är att minska informations skillnader mellan intressenter. Dels mellan agent och huvudman men också gentemot yttre intressenter. Att redovisa på en högre nivå kan bidra till detta. Flera av frågorna i detta tema hänger tätt ihop då mycket av denna forskning bygger på vad som tidigare framkommit. Det är därför intressant att särskilja dessa till olika underteman för att påvisa vilken del som anses vara viktigast ur revisorns perspektiv.

3.5 Insamling av data

Enkäten genomfördes via verktyget Webropol vilket är en enkättjänst som Göteborgs Universitetsbibliotek prenumererar på och erbjuder sina studenter. Valet att använda just denna plattform grundade sig i att denna rekommenderats till via universitetet, verktyget är lättanvänt samt att svaren sedan var lätta att exportera till SPSS statistics där analys genomfördes. För att öka undersökningens reliabilitet och validitet (Bryman & Bell, 2017) genomfördes en mindre pilotstudie. Syftet med denna studie var att undersöka om frågorna var utformade på ett sätt så att de var lätta att förstå och besvara samt försäkra sig om att frågorna gav möjlighet att undersöka syftet med studien. Denna pilotstudie gick först ut till studiekamrater och sedan ut till ett mindre antal revisorer vilka fick återkomma med förbättrande feedback samt ungefärlig svarstid.

Enkäten skickades ut den 6 maj 2019 till de personer som författarna varit i kontakt med på revisionsbyråerna. I de flesta fall var detta en eller några kontaktpersoner som spred enkäten till sina kollegor på den specifika byrån. I ett fall erhöles en mejllista med tilltänkta respondenter vilket utökades vid första påminnelsen. För att öka svarsfrekvensen så mycket som möjligt skickades efter 4 arbetsdagar ett påminnelsemejl och sedan igen efter ytterligare 2 arbetsdagar (Bryman & Bell, 2017). I samråd med handledare bestämdes det att enkäten skulle stängas den 14 maj 2019 för att tillräckligt med svar hade inkommit och för att ges tillräckligt med tid för att analysera resultaten.

Samtliga revisorer fick samma enkät med samma frågor utskickat till sig. Detta för att kunna uttala sig om både tillfrågade samt populationen på ett tillfredsställande vis (Trost & Hultåker, 2016). Enkäten innehöll 14 frågor varav 13 hade fasta svarsalternativ och fråga 14 var ett frivillig utrymme för eventuella kommentarer. En svårighet med att använda sig av öppna frågor är att det kan uppstå svårigheter med att tolka dessa svar i en stor population (Bryman & Bell, 2017). För att undvika att respondenterna skulle kunna missförstå frågorna eller tröttna på att svara på dem gjordes enkäten så enkel och kortfattad som möjligt. Just i detta hänseende bidrog pilotstudien ypperligt till då den gav värdefull feedback kring upplägg, formuleringar samt svarsalternativ.

3.6 Bearbetning av data

När enkätundersökningen stängdes så kunde en fil exporteras från enkätverktyget Webropol direkt in i SPSS, vilket var det statistikprogram som studien ämnade använda för att genomföra regressionsanalys på den primärdata som inhämtats. En regressionsanalys genomfördes för att kunna jämföra samband mellan hur respondenterna ställer sig till olika frågor i undersökningen. Något som efterfrågas i vår komplexa nutid där det finns mycket data men hunger på kunskap (Hair et al., 2014). SPSS statistics är ett program som Göteborgs universitetsbibliotek tillhandahåller sina studenter och som är en av de absolut mest använda inom samhällsvetenskapen (Bryman & Bell, 2017). Variablerna döptes om efter frågornas ordning och benämning i tabell 1. Av de 105 respondenterna valde även 28 stycken att lämna en frivillig kommentar i slutet av enkäten. Författarna har studerat kommentarerna separat då de inte var sammankopplade direkt till någon specifik fråga och analyserade dem i en separat del i nästa kapitel. Studien besvarades av 106 respondenter, dock uppstod ett okänt fel med en respondents svar vilket ledde till att alla svar inte registrerades varför dennes svar togs bort och det slutliga urvalet blev därför 105. Resterande av respondenternas svar var fullständiga och innefattar värden för varje variabel.

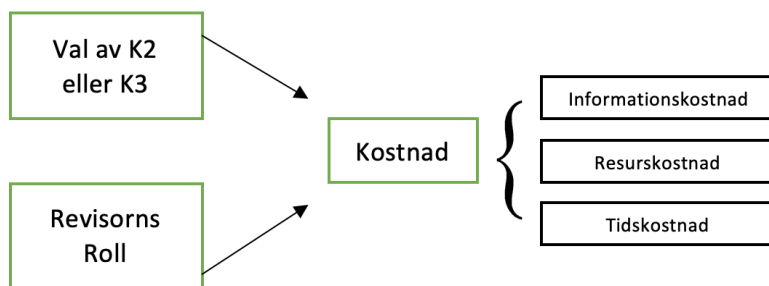
I majoriteten av frågorna ombads respondenten att besvara enligt en skala på 1-5 där varje siffra motsvarar ett angivet påstående som var *stämmer inte alls*, *stämmer delvis inte*, *varken eller*, *stämmer delvis* och *stämmer helt*. Dessa påståenden gavs sedan sitt motsvarande värde och ett medelvärde räknades ut. Denna typ av numeriskt värde är något som förespråkas vid liknande undersökningar (Hair et al., 2014). Detta för att ge läsaren en enkel överblick av vad respondenternas genomsnittliga åsikt var kring varje aspekt. Samt för att lätt kunna jämföra de olika aspekterna av kostnad och nytta och hur de rankades gentemot varandra utöver närmare beskrivning av specifika svarsalternativ.

Hair et al. (2014) argumenterar för att ett konfidensintervall om 0.95 är att eftersträva. Detta för att ett lägre intervall påverkar tillförlitligheten medan ett högre intervall om exempelvis 0.99 ofta blir för svåruppnåeligt (ibid.). Vid de statistiska testerna i SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) användes därför en konfidensintervall på 95 procent. Detta innebär att P-värdet ska vara 0,05 eller lägre för att uppnå statistisk signifikans. Variabeln R² mäter och innebär till hur stor del de oberoende variablerna kan förklara den beroende variabeln (Hair et al., 2014). Värdet talar därmed om hur stor varians variabeln för den beroende som kan

förklaras av de oberoende variablerna. Den justerade R2 visar ett korrigerat värde som kan ge korrekt information kring förklarad varians (ibid).

Den oberoende variabeln *val av K2/K3* är en variabel som endast består av två svarsalternativ: *K2* eller *K3*. Då variabeln är kategoriskt och därmed icke-numerisk, men däremot ska användas som en oberoende variabel i regressionsanalysen, behöver den omvandlas till en *dummyvariabel* som kan anta värdena 0 eller 1 (Hair et al., 2014).

Två olika regressionsanalyser genomfördes, i den första ställs den beroende variabeln *Kostnad* mot de oberoende variablerna *Val av K2/K3* samt *Revisorns Roll* (Se figur 1). Variabeln *Kostnad* är en summerad skala som representerar de olika aspekterna av hur respondenterna värdesätter kostnaderna: *Resurser*, *Tid* och *Information*. Fördelarna med en summerad skala är att flera aspekter vägs in i en och samma variabel samt att flera faktorer vägs in och risken minskar att definiera begreppet kostnad för smalt (Hair et al., 2014).

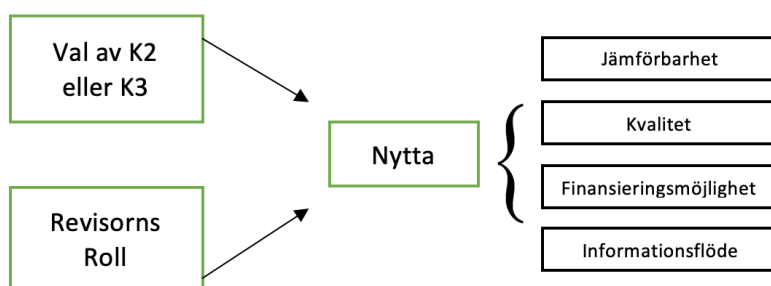
Figur 1, Modell - kostnad

Hypotes 1: Det finns ett statistiskt samband mellan den beroende variabeln *Kostnad* (Resurskostnad + Tidskostnad + Informationskostnad) och den oberoende dummyvariabeln *Val av K2 eller K3* samt den oberoende variabeln *Revisorns Roll*.

Regressionsformel 1:

$$Kostnad = \beta_0 + \beta_1 Val\ av\ K2\ eller\ K3 + \beta_2 Revisorns\ Roll + \epsilon_i$$

I den andra regressionsanalysen undersöktes sambandet mellan den beroende variabeln *Nytta* och de oberoende variablerna *Val av K2/K3* och *Revisorns Roll* (Se Figur 2). Likt den första regressionsanalysen så konstruerades en summerad skala för variabeln *nytta*, bestående av aspekterna: *Jämförbarhet*, *Kvalitet*, *Finansieringsmöjlighet* och *Informationsflöde*.

Figur 2, Modell - Nytt

Hypotes 2: Det finns ett statistiskt samband mellan den beroende variabeln *Nytt* (Jämförbarhet + Kvalitet + Finansieringsmöjlighet + Informationsflöde) och den oberoende dummyvariabeln *Val av K2 eller K3* samt den oberoende variabeln *Revisorns Roll*.

Regressionsformel 2:

$$Nytt = \beta_0 + \beta_1 \text{Val av K2 eller K3} + \beta_2 \text{Revisorns Roll} + \epsilon_i$$

3.6.1 Reliabilitet

Reliabilitet i en studie visar i den utsträckning i vilken ett mått på ett begrepp är stabilt eller pålitligt (Bryman & Bell, 2017). Reliabiliteten påvisar här hur de olika aspekterna i de summerade skalorna liknar varandra och står för samma fenomen. Detta är ett kriterium för att det ska kunna representera den variabel som de tillhör. Cronbachs alpha är ett vanligt förekommande sätt att mäta reliabiliteten där den rekommenderade nivån är 0,7 i vissa fall accepteras 0,6 (Hair et al., 2014; Bryman & Bell, 2017). När reliabilitetstest genomfördes för de två olika summerade skalorna uppnåddes ett cronbachs alpha på 0,759 för *kostnad* (se bilaga 5) samt 0,764 för *nytt* (se bilaga 6). Därför är båda de summerade skalorna godkända och kan användas i en regressionsanalys.

Ett multikollinearitetstest genomförs för att undersöka så att inte för hög korrelation finns mellan de oberoende variablerna (Hair et al., 2014). Denna studie har endast två oberoende variabler och därför finns ingen risk för multikollinearitetsproblem varför ett test ej genomförs.

3.7 Bortfall

Den enkätundersökning som skickades ut beräknas ha nått ut till ca 350 revisorer och antalet respondenter landade på 105 st vilket ger en svarsfrekvens om 30% och ett bortfall på ca 245 personer. En vanlig metod för att undersöka om det finns skillnader mellan studiens respondenter och populationen (alla revisorer) är att en bortfallsanalys genomförs. Då undersöks om det finns signifikanta olikheter mellan studiens urval och populationen, om så är fallet kan inga generella slutsatser dras. En bortfallsanalys genomförs vanligtvis genom att undersöka populationens medelvärde jämfört med urvalets (Barmark & Djurfeldt, 2017). Dock är fallet i denna studie i likhet med de flesta andra att populationens medelvärde är okänt. Ett alternativ hade varit att undersöka medelvärdet för varje svarsomgång (efter varje mejl). I detta fall var det dock för få respondenter som svarade efter varje påminnelsemejl (ca 10 st/mejl) varför ett medelvärde inte kan ge ett tillförlitligt resultat då det understiger 30 st (Barmark & Djurfeldt, 2017). Författarna anser att respondenternas svar kan spegla populationen då det är i linje med tidigare forskning men då det ej kan testas är det något som läsaren bör ha i åtanke.

Denna typ av urval är vanlig inom företagsekonomisk forskning och kallas bekvämlighetsurval (Bryman & Bell, 2017). När man utför en enkätundersökning är det viktigt att ha i åtanke att inte alla väljer att besvara enkätundersökningar som de får skicka till sig (Bryman & Bell, 2017). Det finns en risk att de som svarar på enkäten är väldigt lika varandra i åsikter (ibid.). Då författarna har kontakter inom revisionsbyråer och har haft direktkontakt med respondenter

och kontaktpersoner anser vi att denna risk kan förbises i detta fall men det är trots det värt att lyfta här samt ha i beaktning när man bedömer resultatet. Det går dessutom inte att utesluta att de 30% som svarat på enkäten inte delar exakta åsikter med de som inte svarat eller inte blivit tillfrågade. Enligt de stora byråerna arbetar de dock på ett relativt likartat sätt och detta bör inte ha påverkat resultatet i denna studie.

3.8 Metoddiskussion

Denna typ av kvantitativ studie ämnade sig väldigt bra då den inriktade sig på revisorer som rådgiver de inblandade företagen. Därför kunde man genom en enkät till endast revisorer få in svar från de som influerar företaget, inom alla branscher och alla storlekar eftersom de tillfrågade företagen tar upp över 15% av marknadsandelen på svenska marknaden innan de ska ta beslutet (Revisorsinspektionen, 2018). Enkätundersökningen fick en bra spridning mellan byråer och till respondenter med en varierande mängd erfarenhet men denna typ av undersökning för dock med sig vissa svårigheter. Då enkätundersökningen går ut anonymt kan vem som helst välja att svara mer än en gång och med en svarsfrekvens om 30% finns risk att de med starka åsikter är de som väljer att svara (Bryman & Bell, 2017). Författarna hade detta i åtanke och formulerade påminnelsemejl så att det framgick att det var ett påminnelsemejl och att man skulle bortse från det om man redan hade svarat. Eftersom frågorna även var utformade efter hög grad av både standardisering och strukturering hade respondenterna begränsat utrymme att uttrycka enskilda åsikter och sett till respondenternas svar undveks oftast extremvärden (Patel & Davidson, 2014). Utöver detta genomförde författarna ett Cronbachs alpha test för den data som inkom för att testa reliabiliteten och ett godkänt resultat i dessa test resulterade i att den data som insamlats ansågs tillfredsställande som underlag för ytterligare analys (Hair et al., 2014).

4. Resultat och analys

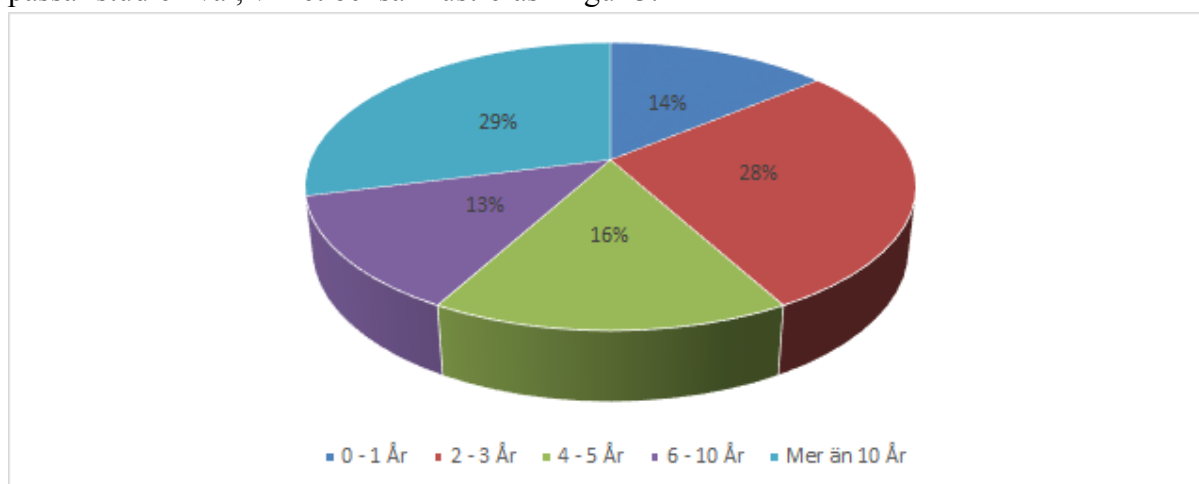
I följande kapitel så publiceras den data som insamlats genom enkätundersökningen. Först läggs resultatet från undersökningen fram och diskuteras med hjälp av referensramen för varje tema. Kapitlet avslutas med ytterligare analys av resultatet genom två regressionsanalyser avseende Kostnad och Nytt.

4.1 Resultat från enkätundersökningen

Under de sju arbetsdagar som enkäten var aktiv besvarades den av 106 olika revisorer från alla de största revisionsbyråerna. Dock registrerades inte en ensam respondents svar ordentligt av okänd anledning varför resultatet istället innefattar 105 svar. Enkäten fick en bred spridning av respondenter från olika byråer och även arbetslivserfarenheten varierade vilket författarna anser positivt. Hur de olika respondenterna svarat sammanställs i kommande avsnitt genom olika figurer samt i förtydligande och analyserande text.

4.1.1 Respondenternas bakgrund

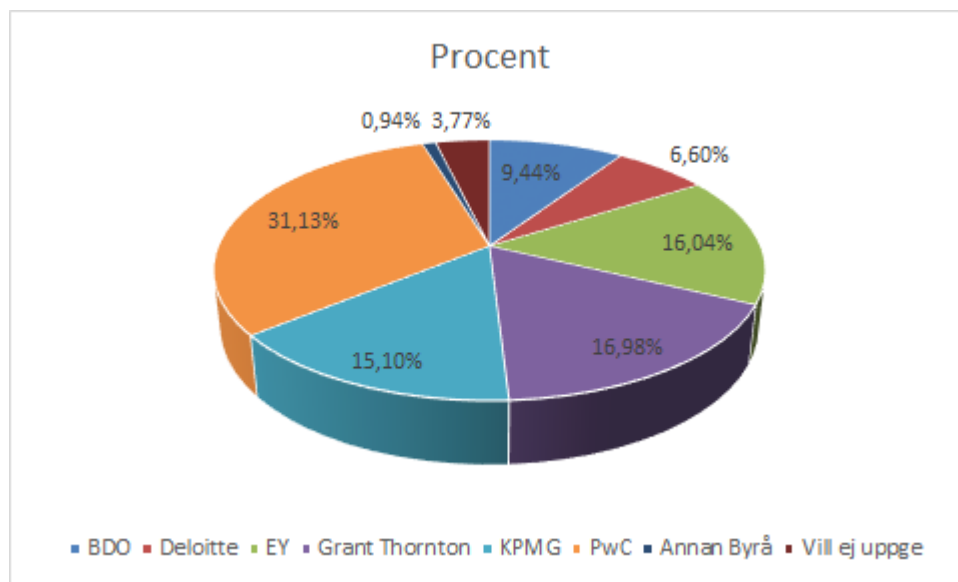
En tidig feedback som författarna fick av de revisorer som var med under testkörningen av enkätundersökningen var att denna typ av rådgivning främst gick genom en senior revisor med erfarenhet. Dock framgick att det är en fråga som egentligen alla revisorer kan ta ställning till sett till sin kunskap, varför en bra spridning mellan erfarenhet efterfrågades men med en lutning åt några års erfarenhet inom branschen bakom sig. Av respondenterna hade 58 procent fyra eller fler år av erfarenhet inom redovisning och/eller revision vilket innebär att de antingen var auktoriserade eller hade tillräcklig erfarenhet för att uppnå kraven för auktorisering (se figur 3). Eftersom studien inte efterfrågade någon speciell erfarenhet är spridningen naturlig och passar studien väl, vilket också illustreras i figur 3.

Figur 3 - Fråga 1: Hur länge har du arbetat inom området (redovisning och revision)?

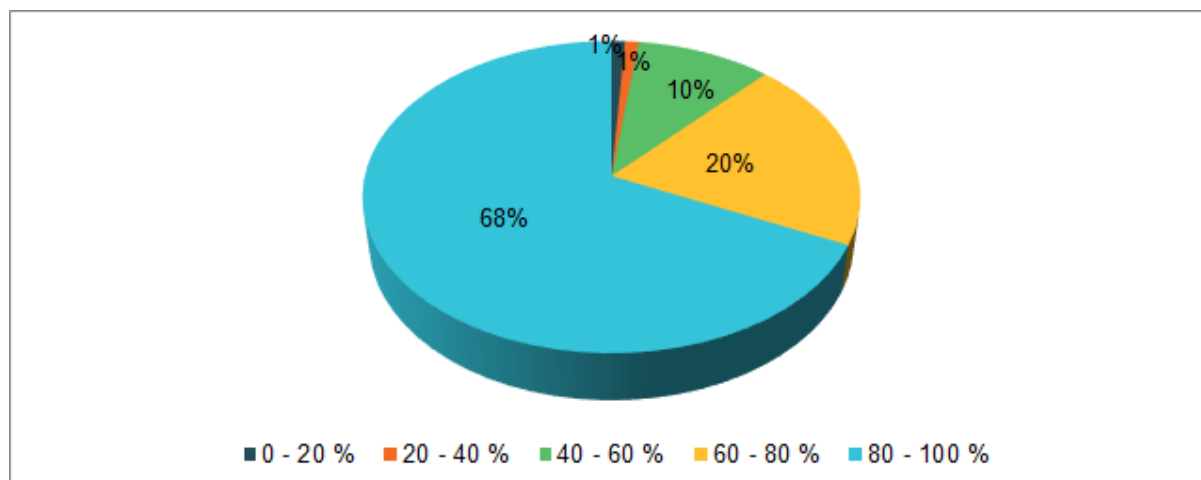
Studien hade som mål att fånga upp revisorer från framförallt de sex största byråerna i Sverige vilket också blev utfallet även om en viss överrepresentation kan urskiljas. PwC stod för 31 procent av respondenterna, detta är relativt naturligt dels då denna byrå är bland de största i Sverige samt att författarna hade närmast och flest kontakter på PwC (Se figur 4). Dessa kontakter förklarar också varför Grant Thornton står för 17 procent av respondenterna trots att

denna byrå är femte störst i Sverige. De största byråerna ska dock vara lika varandra i arbetssätt, så att mindre avvikelser inte bör snedvrída resultatet. Den exakta fördelningen av byråer kan ses i figur 4. Studien har inte bara lyckats fånga in svar från de största byråerna i Sverige utan dessutom med en bred spridning från alla de stora, lägst av de som angav byrå var Deloitte om endast 7 procent av respondenterna. Endast 1- respektive 4 procent valde alternativen att de arbetade på annan byrå eller att de inte ville uppge sin arbetsplats.

Figur 4 - Fråga 2: Vilken revisionsbyrå arbetar du på?

Majoriteten av respondenterna (68 procent) arbetade mellan 80-100 procent med K2 och K3 företag (se figur 5). Endast 1 procent av respondenterna uppgav att de enbart arbetade med dessa företag 0-20 procent av sin arbetstid. Hela 98 procent av respondenterna arbetade åtminstone 40 procent med berörda företag vilket tyder på att de bör ha en god kunskapsbas för att besvara frågorna. Figur 5 illustrerar detta och sett till hur regelverken är uppbyggda är detta i linje med författarnas förväntningar.

Figur 5 - Fråga 3: Till vilken del uppskattningsvis arbetar du sammanlagt med K2 och/eller K3 bolag?

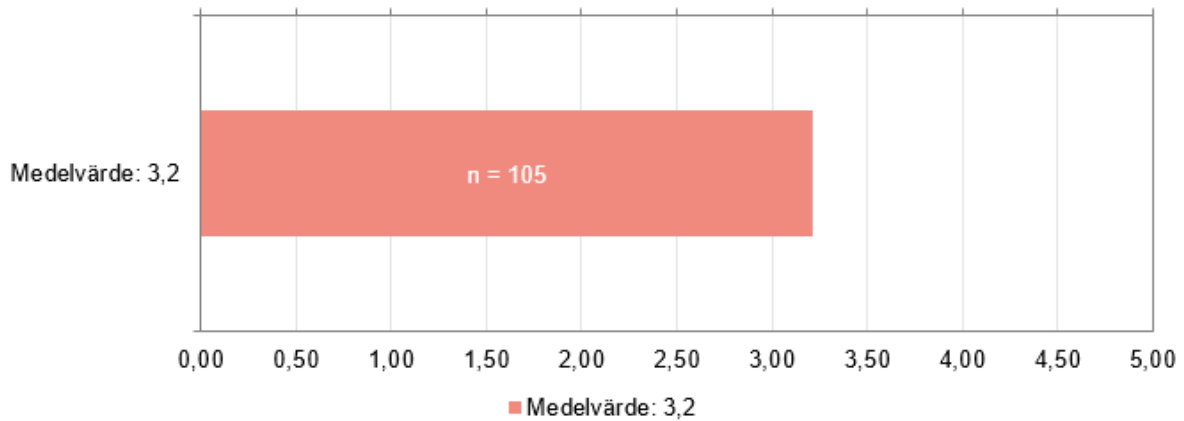
4.1.2 Diskussion av resultat

Kring den erfarenhet som respondenterna besitter har författarna valt att fokusera på hur länge de arbetat inom området, vart de arbetar samt hur stor del av deras kundportfölj som består av berörda bolag. Wright & Wright (1997) samt Angelöw (2010) visar att desto mer erfarenhet en revisor har inom området desto mer kunskap bör hen rimligtvis besitta. Då 58 procent av studiens respondenter hade arbetat i över 4 år anser författarna att de fick en oväntat bra spridning på sin undersökning till seniora revisorer vilket även understryker svarens tillförlitlighet (se figur 3). Då undersökningen dock inriktade sig på alla revisorer anses även den del med mindre erfarenhet spela in en viktig roll för att bidra med ett modernt synsätt. Sett till vilken byrå som respondenterna arbetar på så visar Chen et al. (2013) att det finns en högre kunskapsgrad på större byråer. Goetz et al. (1991) hävdar även att professionalismen är högre på större byråer. Varför alla respondenter arbetar på någon av de största byråerna i Sverige (se figur 4) och 69 procent på någon av Big four (Deloitte, EY, KPMG eller PwC). Sett till studiens fokus på K2 och K3 bolag var det viktigt att respondenterna hade en viss grundkunskap inom det aktuella området (Litjens et al., 2012). Just därför efterfrågades hur respondentens kundportfölj såg ut och här förväntade sig författarna ett "högt" resultat sett till hur den svenska lagstiftningen ser ut och i princip alla som inte driver enkla bolag redovisar enligt K2 eller K3 (BFN, 2017). Resultatet påvisade att 68 procent arbetar mellan 80-100 procent med berörda bolag och ytterligare 20 procent arbetar minst 60 procent (se figur 5).

Detta urval av respondenter anser författarna har en bra spridning, både erfarenhetsmässigt och sett till arbetsplats. Ingen av kategorierna kring år inom branschen hade över 29 procent och flest respondenter arbetar på PwC, 31 procent, vilket var något väntat sett till att det är Sveriges största revisionsbyrå (se figur 3 och 4). Eftersom tidigare forskning pekar på att samband mellan arbete på en större byrå samt erfarenhet inom området och högre kunskap, så är författarna både nöjda och övertygade om att respondenterna till studien kan påvisa en tillförlitlig bild av frågan (Goetz et al., 1991; Chen et al., 2013).

4.1.3 Respondenternas åsikter kring revisorns roll och bakgrund

Revisorns roll förväntas ha ökat under senare tid och deras inblandning i viktiga strategiska beslut i mindre bolag är påtaglig. Denna uppskattning av revisorns påverkan på strategiska beslut anses direkt hänförlig till valet av regelverk vilket därför revisorerna får ta ställning till i fråga fyra (se figur 6).

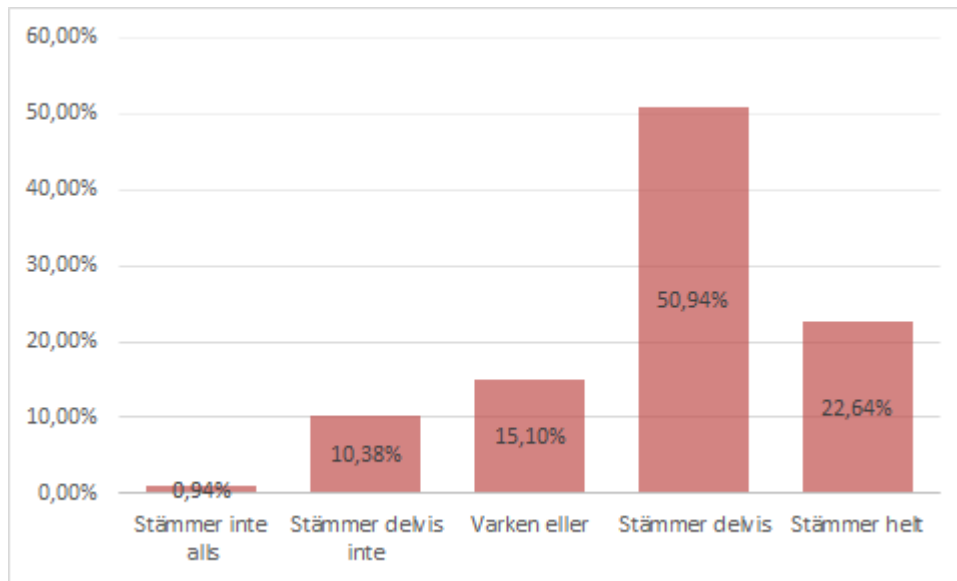

	Ingen	Liten	Medel	Ganska stor	Stor
Betydelse:	3,77%	19,81%	33,02%	37,74%	5,66%

Figur 6 - Fråga 4: Vilken betydelse anser du att revisorn har vid valet av regelverk?

På en skala från 1 - 5, från ingen betydelse till att revisorn har stor betydelse vid valet, hamnar medelvärdet på 3.2 vilket är över medel och får anses relativt högt. Spridningen är ganska jämn, alternativ 1 och 5 (ingen och stor) får relativt få val vilket är enkätens "extrema" värden, tillsammans drygt 9 procent (se figur 6). Det är därför väntat att svar 3 och 4 (Varken eller - ganska stor) får flest svar, tillsammans ca 71 procent, där även flest respondenter angett ganska stor betydelse.

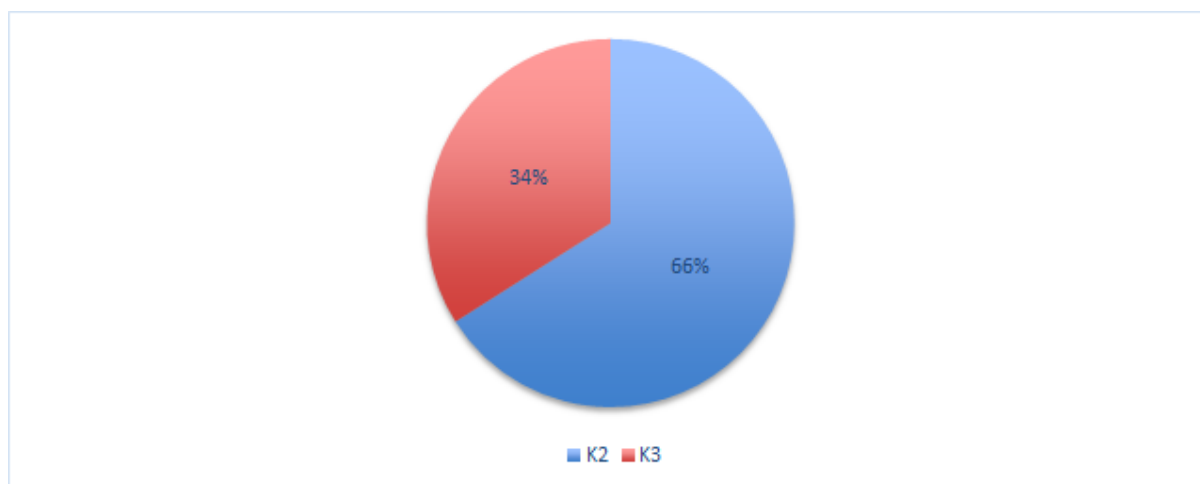
Respondenterna fick sedan i fråga fem mer öppet ta ställning till hur deras expertis tas i beaktning och utnyttjas av kunder. Denna expertis bygger likt tidigare fråga på hur revisorns roll har utökats under senare tid och att kunder som inte har denna kunskap internt bör ta tillfället i akt att utnyttja den erfarenhet och specialkunskap som revisorn besitter. I figur 7 presenteras respondenternas åsikter i en femsiffrig skala.

Figur 7 - Fråga 5: Jag upplever att kunden drar nytta av den expertis som revisorn besitter vid valet av regelverk.

Ovan illustreras en tydlig åsikt och lutning åt höger kring om revisorns expertis utnyttjas av kunderna. Endast 27 procent har valt 1-3 (instämmer inte alls - varken eller) medan resterande 73 procent anser att kunderna drar nytta av deras kunskap. Utfallet är en bekräftelse på tidigare studier och i linje med förväntningar om att specialkunskaper som revisorn besitter tas i beaktning och utnyttjas av mindre företag.

Den sista fråga inom kategorin är en så kallad *dummyvariabel* (se delkapitel 3.6) där respondenten måste ta ställning till vilket regelverk denne föredrar för ett mindre bolag hos vilka valet är relevant att ta ställning till. Frågan är utformad så att respondenten endast får två svarsalternativ: K2 eller K3, och det är obligatoriskt att svara på frågan. Detta gör att man generellt kan dra en slutsats kring vilka preferenser som revisorer faktiskt har för sina kunder. Tidigare forskning påvisar en tendens kring att efterfrågan på principbaserad redovisning ökar även för mindre bolag vilket prövas i denna fråga. I Figur 8 presenteras resultatet av frågan och 66 procent ansåg K2 vara det regelverket att föredra för dessa företag vilket till viss del motsäger tidigare forskning inom ämnet. Då endast kommentarsfältet var frivilligt ska det tas i beaktning att respondenter var tvungna att lämna en preferens vilket kan påverka resultatet. Dock är en fördel till K2 om två tredjedelar ett ganska talande resultat för hur ett regelbaserat regelverk generellt föredras framför ett principbaserat vid valet hos ett mindre bolag.

Figur 8 - Fråga 6: Generellt sett, vilket regelverk anser du är det mest optimala att använda för mindre företag som står inför valet av regelverk?

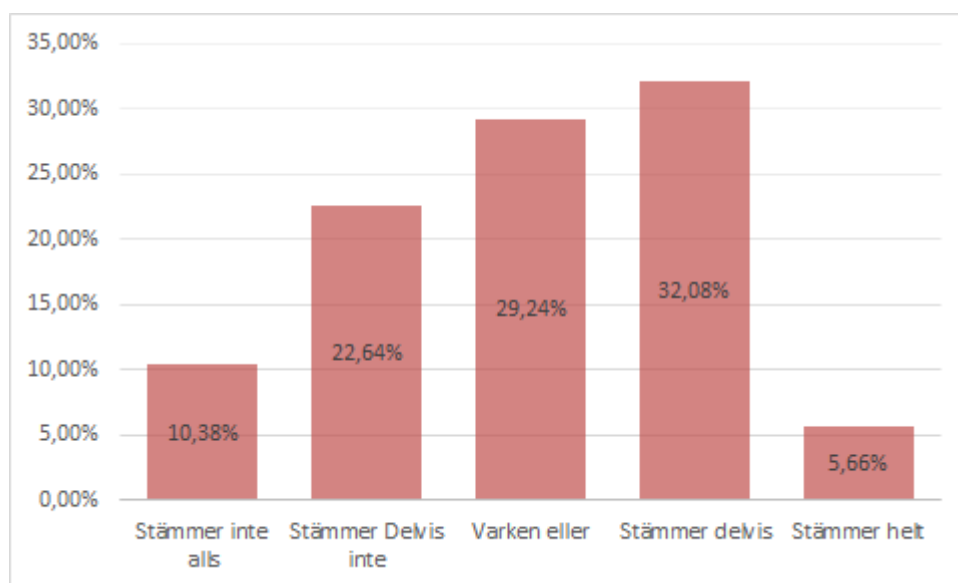
4.1.4 Diskussion av resultat

En studie av Marriott & Marriott (2000) lyfter flera områden där mindre bolag har det svårt och behöver eller kommer behöva hjälp av en specialist. Andra studier har påvisat att revisorns roll har ökat till att innefatta mycket mer än bara granskning (Blomkvist et al., 2016), samt hur så pass komplicerade processer som val av regelverk kräver en hel del tid och resurser även från de med spetskompetens inom området (Seger, 2018). Resultatet från enkätundersökningen har påvisat att revisorer anser sig ha en relativt stor roll och betydelse i detta val av K-regelverk (se figur 6). Medelvärdet på en skala 1 - 5 var som tidigare nämnt 3.2, vilket är en bra bit över ett medelvärde, framförallt sett till hur respondenterna tenderar att undvika extremvärden. Respondenternas åsikter kring hur de anser sin expertis ordentligt utnyttjas av kunder bekräftar också tidigare forskning. I samklang med tidigare svar så anser 73 procent att deras kunskap faktiskt tas tillvara och används av företag (se figur 7). Detta tyder på att revisorers expertis faktiskt utnyttjas av mindre företag, vilket är i linje med tidigare forskning (Blomkvist et al., 2016; Seger, 2018).

Gällande den viktiga frågan kring vilket regelverk revisorer upplever som optimalt för företag som bör ta ställning blev resultatet något tvetydigt och oväntat. Frågan hade endast två alternativ och var obligatorisk, vilket medför att varje respondent var tvungen att ta ställning. Hela 66 procent ansåg att K2 var det bättre valet, vilket till viss del går emot tidigare forskning (Se figur 8). Litjens et al. (2012) visade tendenser att specialister föredrar principbaserade regelverk vilket i Sverige är K3. Litjens et al. (2012) studie skiljer sig dock från denna studie gällande vilka företag som undersöks, vilket kan vara en orsak som förklarar skillnaden. Det som däremot framkom i respondenternas egna kommentarer var att det i nästan samtliga fall beror på vilken sorts företag det är. Bolag som söker investerare, är tillväxtföretag eller har många intressenter har mer nytta av principbaserad redovisning än enkla företag. Detta antyder att det inte finns ett "bästa" sätt att redovisa på utan allt är relativt. Så även om fördelarna, eller nyttan, av K3 är många beror allt enligt revisorerna på vad som är aktuellt för det specifika bolaget innan ett val kan göras vilket verkar få anses mycket rimligt.

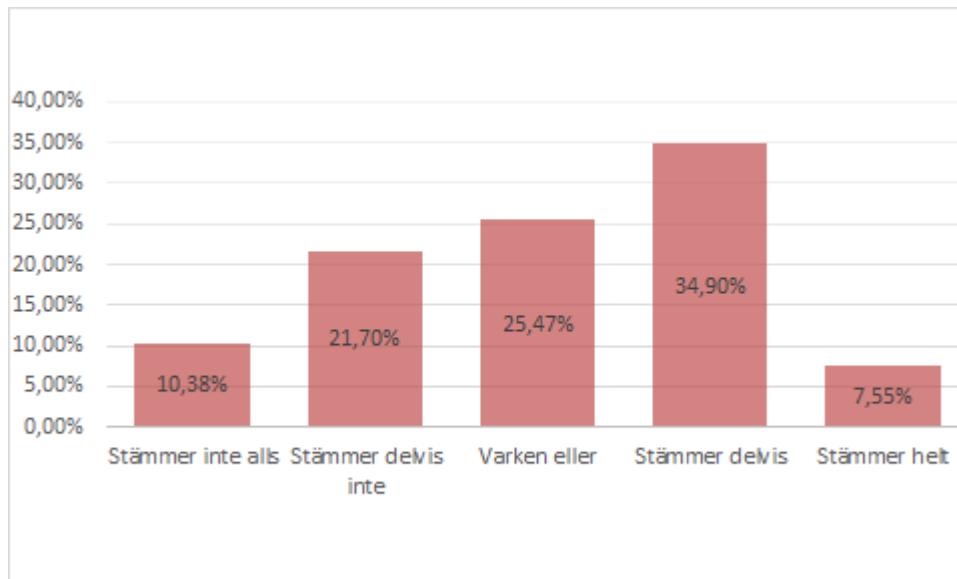
4.1.5 Respondenterna kring kostnad

Följande tema avhandlade revisornas inställning till kostnad och vilka delar av kostnader som väger tyngst vid val av regelverk. I fråga sju tillfrågades respondenterna att betygsätta till vilken del de ansåg resurser vara en stor del av valet mellan K2 och K3. Medelvärdet för denna fråga var 2,99 vilket visar på att svaren är över medel men inte mycket högre (se figur 9). Svaren påvisar dock en viss lutning mot att resurser faktiskt är en faktor som tas i beaktning när det kommer till valet av regelverk. Över 82 procent valde alternativ 2 - 4 vilket påvisar en tendens likt föregående frågor att respondenterna undviker extremvärden (1 och 5). Flest respondenter valde dock att det stämmer delvis (alternativ 4) och näst vanligaste var svaret varken eller (alternativ 3) vilket ändå ger kostnad i form av resurser en betydande betydelse vid valet av regelverk.

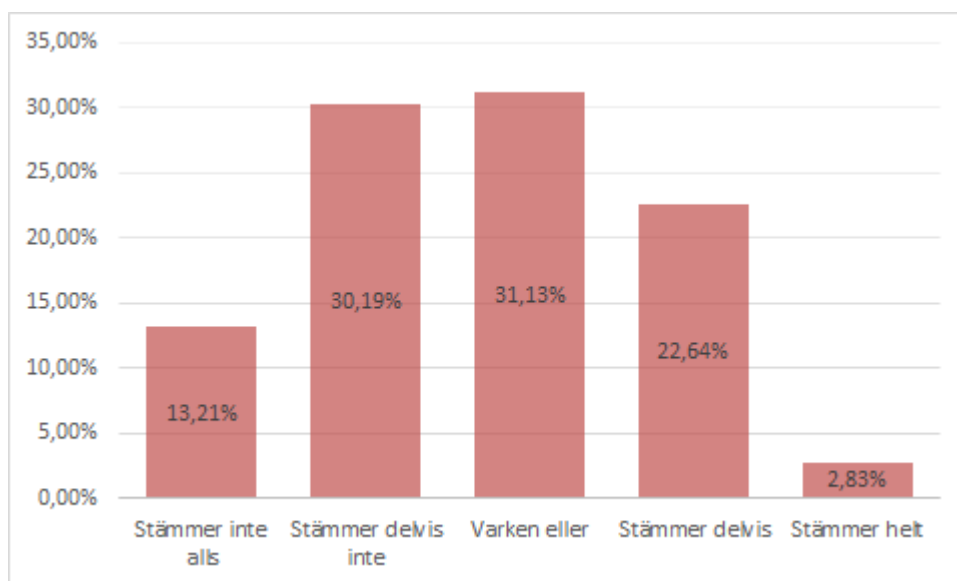
Figur 9 - Fråga 7: Jag upplever att kostnad i form av resurser är en central aspekt vid valet av regelverk.

Fråga åtta avhandlar i likhet med fråga sju en kostnad men här fick respondenten istället ta ställning till kostnad i form av tid. Ett medelvärde på 3,07 räknades fram (se figur 10) vilket påvisar en tendens att respondenterna anser tid vara en faktor att ha i beaktning vid valet, högre än resurser (se figur 9). Då över en tredjedel av respondenterna valde alternativ 4 (stämmer delvis), vilket är väldigt högt i en skala 1-5 bör tid beaktas som en viktig aspekt då respondenterna påvisar en motvilja till extremvärdena. Endast 18 procent valde alternativ 1 eller 5 (Stämmer inte alls, stämmer helt).

Figur 10 - Fråga 8: Jag upplever att kostnad i form av tid är en central aspekt vid valet av regelverk.

Den tredje och sista aspekten inom kostnad som respondenterna fick ta ställning till var kostnaden av att offentliggöra för mycket information, vilket skulle kunna medföra förlust av konkurrensfördelar. Författarna hade här väntat sig ett lågt värde då revisorer väntas förespråka transparens. En stor del av respondenterna (84 procent) har dock i likhet med tidigare frågor valt att svara mellan 2 - 4 vilket genererar ett medelvärde om 2,73 (se figur 11). Medelvärdet av svaren är något lägre än resurser och tid men ändå över medel och får därför anses som en relevant variabel som revisorerna har i beaktning vid kundens val av regelverk. Dock kan man märka en högre svarsfrekvens på alternativ 2 och 3 i denna fråga, vilket jämfört med resurser och tid, genererar ett lägre värde.

Figur 11 - Fråga 9: Jag upplever det som en ökad kostnad att offentliggöra mycket information som en effekt av valet av regelverk.

4.1.6 Diskussion kring resultat

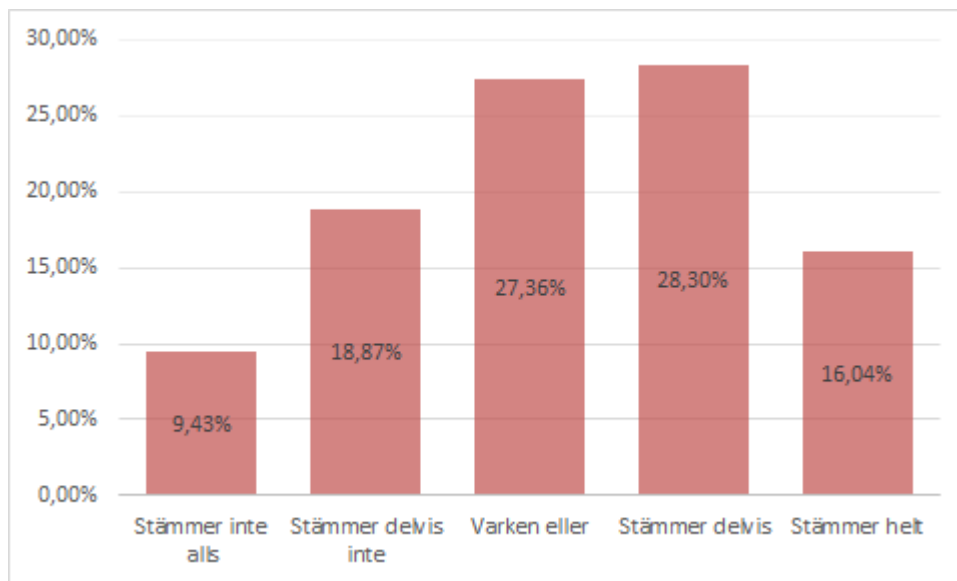
De olika aspekterna som ansågs mest relevanta efter att ha studerat tidigare forskning var kostnad i form av resurser, tid och information (Litjens et al., 2012; Seger, 2018; Ellis et al., 2012). Dessa aspekter blev därför grunden för temat *kostnad* och efter att respondenten tagit ställning till *revisorns roll* utformades en fråga kring varje aspekt. Sett till alla respondenter så påvisar framförallt kostnad i resurser och tid en viss lutning åt att vara viktigt vid valet av regelverk (se figur 9 och 10). Respondenterna har dock svarat väldigt nära medel och få av de som svarar väljer något av de yttre "extrema" alternativen. Tidigare forskning där Litjens et al. (2012) beskriver just hur resurser är en central aspekt vid valet av regelverk eftersom det skiljer så mycket i omfattning mellan de två regelverken.

Kostnad i form av tid har respondenterna i likhet med resurser valt att ge en hög betydelse vid valet, till och med något högre (se figur 10). Vilket är något som överensstämmer med tidigare studier (Litjens et al., 2012; Seger, 2018). Karin Segers (2018) studie påvisar hur komplex process som föranleder valet av regelverk och även att K3 i sig sedan kräver mycket värderingar och uppskattningar. Detta är något som kräver tid samt helst både erfarenhet och kunskap varför resultatet är väntat och en revisor eller liknande oftast får hjälpa till i processen och föreslå en paketerad lösning (ibid).

Den kostnad som studien syftar till i form av information är egentligen ett informationsöverflöd som kan kosta företaget delar av sin konkurrensfördel och gynna konkurrenter. Detta är något som Ellis et al. (2012) anser vara en risk för företag som väljer att redovisa enligt högre standards än vad som krävs av dem. Ellis et al. (2012) anser därför att för stor öppenhet mot konkurrenter kan vara skadligt för bolaget och kan ses som en kostnad (ibid.). I de frågor som undersöker kostnader har kostnad i form av information fått det lägsta resultatet. Skillnaden är inte stor men jämfört med resurser och tid som hade en lutning mot stor betydelse påvisar information en lutning åt motsatt håll, nedåt. Respondenterna ser därför risken om för högt informationsflöde som en mindre kostnad vid valet av regelverk jämfört med andra kostnader men ändå inte irrelevant. Den lutning åt mindre vikt vid valet av regelverk kan även bero på att respondenterna är revisorer som förespråkar öppenhet. Enligt tidigare studier kan dock duktiga analytiker utnyttja den extra informationen till att dra stora fördelar (Nguyen & Puri, 2014). Beaktar man resultatet kan det vara så att det möjligen är ett problem i teorin men inte i praktiken.

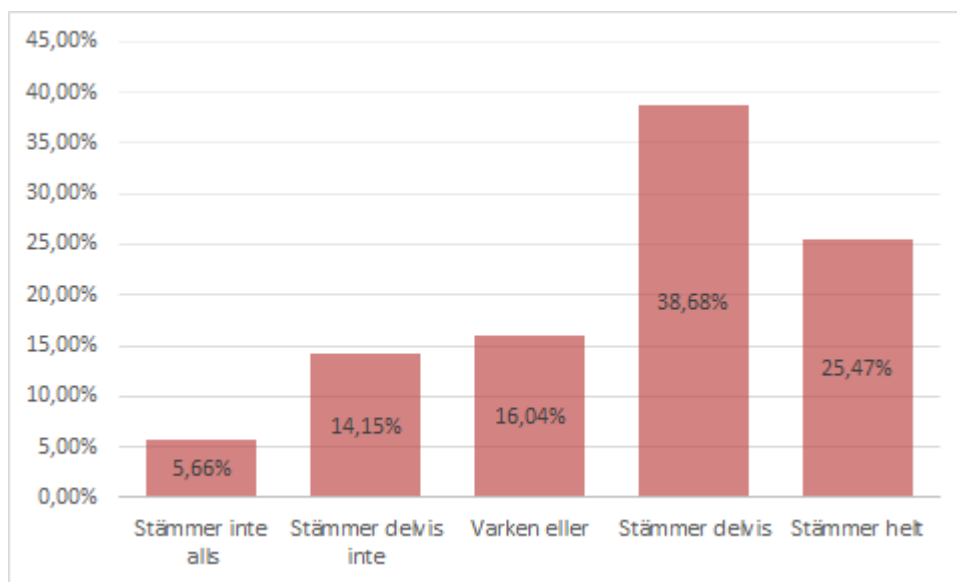
4.1.7 Respondenterna om nytta

Följande tema avhandlar revisorns inställning till nytta kring valet av regelverk och vad som anses vara de faktorer som ger mest nytta för företag vid valet av regelverk. I fråga 10 fick respondenterna ta ställning till hur mycket en ökad jämförbarhet spelar in vid valet av regelverk. Medelvärde på denna fråga hamnade på 3,21 vilket tyder mot att detta är en relativt viktig del av valet mellan regelverk (se figur 12). Hela 44 procent av respondenterna ansåg att påståendena kring aspekt stämmer delvis - stämmer helt (alternativ 4 och 5) och ytterligare 27 procent ansåg att det var varken eller (alternativ 3). Resultatet genererade ett högre medelvärde än någon av aspekterna kring kostnad och en positiv trend kan identifieras.

Figur 12 - Fråga 10: Jag upplever att ökad jämförbarhet är viktigt vid valet av regelverk

Fråga 11 avhandlar en ökad kvalitet i redovisningen som tillkommer av att redovisa enligt ett principbaserat regelverk vilket bygger på tidigare forskning. Detta avspeglas också i enkätens resultat. Medelvärdet för denna fråga var 3,63 (se figur 13) och 64 procent av respondenterna ansåg att påståendet stämmer delvis eller stämmer helt. Enbart 5,7 procent ansåg denna fråga som helt irrelevant för valet. Vilket ytterligare understryker att detta är en viktig fråga för många och av hög betydelse vid valet av regelverk.

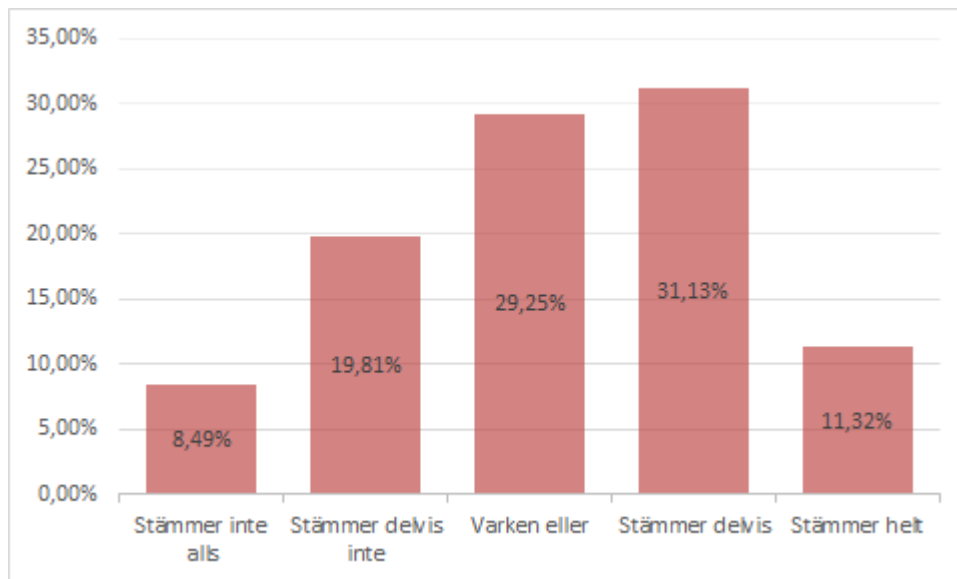

Figur 13 - Fråga 11: Jag upplever att högre kvalitet på redovisningen är viktigt vid valet av regelverk

Fråga 12 behandlade ökade finansieringsmöjligheter som enligt tidigare forskning uppstår för mindre bolag när de utelämnar mer information av högre kvalitet vilket också blir en konsekvens av en principbaserad redovisning. Denna fråga fick ett medelvärde på 3,12 vilket får anses relativt högt men som är det lägsta av alla aspekter inom nytta (se figur 14). Högst

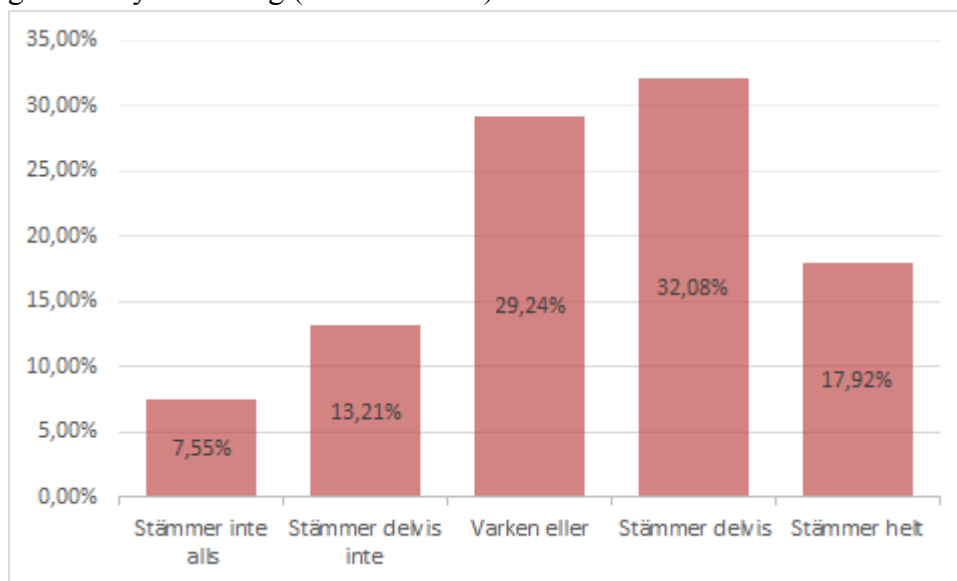

svarsfrekvens fick alternativ 4 (stämmer delvis) om 31 procent, tätt följt av alternativ 3 (varken eller) som landade på 29 procent. Sett till tidigare forskning hade författarna väntat sig ett högre värde vilket behandlas i diskussionen nedan.

Figur 14 - Fråga 12: Jag upplever att bättre finansieringsmöjligheter är viktigt vid valet av regelverk

Den sista frågan i temat kring nytta (fråga 13), även i undersökningen, avhandlar det ökade informationsflödet till företagets intressenter som en fördel. Denna nytta har pekats ut i tidigare forskning som en av de absolut viktigaste delarna i valet. I undersökningen fick aspekten ett medelvärde på 3,4 (se figur 14) vilket är i linje med tidigare forskning och därmed förväntningar och näst högst av alla aspekter inom nytta. Fler än 79 procent av respondenterna valde alternativ 3 eller högre vilket påvisar att denna aspekt är något som även revisorer upplever som viktigt för företag. Exakt 50 procent av respondenterna ansåg denna aspekt som ganska-mycket viktig (Alternativ 4-5).

Figur 15 - Fråga 13: Jag anser att ett ökat informationsflöde från bolaget till intressenter är viktigt vid valet av regelverk

4.1.8 Diskussion kring resultat

De olika aspekterna av nytta som studien kunde urskilja i tidigare forskning och som därför valdes ut var: Jämförbarhet, kvalitet, finansieringsmöjlighet samt informationsflöde till intressenter (Litjens et al., 2012; Ellis et al., 2013; Hail & Serafim, 2011; IAS, 2015; Ball & Shivakumar, 2005). Den ökade jämförbarheten och dess del i valet fick i undersökningen ett medelvärde på 3,21 (se figur 12), vilket är relativt lågt sett till de andra aspekterna kring nytta men högt jämfört med aspekterna för kostnad. Ett av IAS (2015) viktigaste mål med harmonisering av regelverken är att bidra till ökad jämförbarhet, vilket principbaserade regelverk bör bidra med. Hail & Serafim (2011) anser att ökad jämförbarhet leder till högre kvalitet vilket för med sig att mer principbaserad redovisning efterfrågas då jämförbarhet och kvalitet går hand i hand. Resultatet antyder att även revisorer delar denna bild av att jämförbarhet är en viktig aspekt.

Vidare undersöktes vikten av en ökad kvalitet på redovisningen i valet av regelverk. Denna fråga visade sig vara oerhört viktig då den fick ett medelvärde på 3,63 (se figur 13). Detta bekräftar tidigare forskning av bland annat Giner (1997) och Litjens et al. (2012) att ökad kvalitet i redovisning är en av de viktigaste delarna i valet. Tidigare forskning har dessutom påpekat att principbaserade regelverk höjer kvaliteten på redovisning i stort och skapar en högre efterfrågan på kvalitativ redovisning bland intressenter (Hail & Serafim, 2011). Detta understryks av svaren i enkäten, Giner (1997) menar att kvaliteten bör vara drivande i valet av regelverk, detta visade sig också vara den aspekt av nytta som fick högst medelvärde. Det höga värdet kan även förklaras av påståendets bredd, högre kvalitet kan betyda många saker. Sett till hur redovisningen genom högre krav ska ge en så rättvisande bild av företaget som möjligt och förse intressenter med tillförlitlig information är denna aspekt minst sagt viktig vilket även respondenterna visar (Litjens et al., 2012; Ellis et al., 2012).

Ytterligare en aspekt av nytta, som är möjligheten till finansiering, fick i undersökningen ett medelvärde på 3,12 (se figur 14). Resultatet är lägst sett till de olika aspekterna av nytta men fortfarande högre än alla olika aspekter av kostnad. Barker & Noonan (1996) visar att banker är den externa intressent som till störst del tillgodosör sig finansiella rapporter utställda av mindre bolag. Sedan dess har andra studier visat att högre standard och bättre kvalitet på redovisning ökar möjligheten till finansiering, något som respondenterna kan tänkas ha i åtanke (Litjens et al., 2012; Ellis et al., 2012). Medelvärdet är dock det lägsta av aspekterna kring nytta, så även om finansiering anses vara en viktig aspekt vid val av rätt regelverk är den av mindre betydelse än andra faktorer enligt respondenterna. Detta kan möjligen vara en konsekvens av det som PwC (2016) bland annat nämner i sin rådgivning. Finns inte intresset att ta in ytterligare eller externa finansiärer är inte principbaserad redovisning lika viktig (ibid.). Det överensstämmer också med kommentarer från respondenterna att det oftast varierar från företag till företag och enklare bolag har inte alltid en verksamhet där aspekten blir relevant.

Den fjärde och sista aspekten inom nytta är informationsflöde till intressenter. Vilket är en viktig aspekt sett till undersökningens resultat då medelvärdet för frågan landar på 3,4 (se figur 15). Att ett bättre informationsflöde till intressenter skulle vara en faktor i val av regelverk föreslås av tidigare forskning (Giner, 1997; Patelli & Prencipe, 2007). Tidigare forskning har även visat att redovisning framförallt är ett sätt att minska informationsasymmetri mellan intressenter (Jensen & Meckling, 1976). Något som även respondenterna anser vara en viktig del av redovisningen då denna aspekt får näst högst resultat av aspekterna inom nytta. Resultatet går också i linje med att starka band mellan intressenter är viktiga och bör minska agentkostnader samt informationsasymmetri (Giner, 1997 ; Patelli & Prencipe, 2007; Ball & Shivakumar, 2005).

Allmänt visar resultaten från enkäten att den nytta som tidigare forskning belyst också är viktig sett från revisorns perspektiv (Litjens et al., 2012). Detta då samtliga resultat har ett högre medelvärde än aspekterna för kostnad, och en bra bit över medel. Trots att samtliga frågor gavs ett högt medelvärde från respondenterna var det vissa delar som upplevdes som extra viktiga. Framförallt informationsflödet till intressenter samt kvaliteten (Se figur 13 och 15). Enkäten har i förlängningen bekräftat den tidigare forskning som finns på vad de största fördelarna är då respondenterna verkar dela uppfattningen om att alla dessa delar behöver tas i beaktning när valet av regelverk skall tas (Litjens et al., 2012; Ellis et al., 2012; Hail & Serafim, 2011).

4.1.9 Respondenternas övriga kommentarer

Författarna valde att avsluta enkätundersökningen med ett kommentarsfält där respondenter frivilligt fick lämna en kommentar om de så önskade. Detta för att de skulle kunna lyfta tankar kring själva enkätundersökningen men också förtydliga sina åsikter om valet mellan de två regelverken. En hel del respondenter valde att lämna en kommentar och av de 105 respondenterna lämnades 28 kommentarer, vilket motsvarar 27%.

En del respondenter ansåg frågorna svåra att svara på då de ville trycka på att valet tas utifrån omständigheterna. Trots att kommentarerna skiljer sig lite åt så framgick ett tydligt budskap: det beror på företaget. Många lyfter att det är helt upp till vilket slags bolag det är och vilka resurser de har som blir avgörande vid valet av regelverk. Flera respondenter lyfter därför i kommentarsfältet att enkla bolag med enkel verksamhet bör välja K2. Medan ett bolag med en mer komplex verksamhet där redovisningsprinciper kan hjälpa dem, är ett tillväxtföretag och/eller har många intressenter bör överväga att välja att redovisa enligt K3. Detta underbygger Segers (2018) slutsats om hur valet är en komplex process som kräver kunskap och insikt. Flera motiverar detta med att redovisningsprinciperna i de olika regelverken gynnar olika sorter av verksamheter, exempelvis hur egenupparbetade tillgångar får aktiveras i K3 men inte i K2 (BFN, 2017). Några ansåg även att K3 var ett mycket bättre regelverk, en respondent gick till och med så långt som att kalla det ett "överlägset regelverk". Precis som i mycket annat är de personer som tycker väldigt starkt om något mer benägna att göra sin röst hörd i kommentarerna, varför det är viktigt att poängtera att det endast är enskilda personers åsikt.

4.2 Analys av revisorns roll samt inställning till regelverken

Vid en undersökning av inställning eller åsikt kan det vara förmånligt att undersöka flera variabler var för sig i ett försök att utreda fenomenet (Hair et al., 2014). Båda variablerna *Kostnad* samt *Nytta* har därför delats upp i flera olika frågor vilka efterfrågar olika aspekter inom samma kategori som sedan summeras ihop och skapar de summerade skalorna *Kostnad* och *Nytta*. Reliabiliteten i dessa summerade skalor prövas innan en regressionsanalys kan genomföras genom Cronbachs alpha. Värdena på Cronbachs Alpha för både *Kostnad*: 0,759 (se bilaga 4) samt *Nytta*: 0,764 (bilaga 5) överstiger 0,7 vilket innebär att de summerade skalorna kan användas i en regressionsanalys. (Hair et al., 2014)

4.2.1 Kostnad

I tabell 2 nedan presenteras resultatet av en regressionsanalys gällande sambandet mellan den beroende variabeln *Kostnad* och de oberoende variablerna *Val av K2 eller K3* och *Revisorns roll*. I den första regressionsanalysen är det uppmätta värdet av justerat R2 0.039 (se tabell 2), vilket indikerar att endast en låg nivå av variansen kan förklaras av *Val av K2 eller K3* samt *Revisorns Roll* för variabeln *Kostnad* (Hair et al., 2014). Dock visar resultatet ett icke signifikant test på en 95 procentig signifikansnivå för den oberoende variabeln *Revisorns roll* (Se tabell 2). Detta innebär att det inte går att bekräfta ett samband vid en 95 procentig signifikansnivå mellan åsikterna om *revisorns roll* och åsikterna kring hur central kostnaden är vid valet av regelverk. Detta kan möjligtvis förklaras med att en minskad roll för revisorn vid valet av K2 som är ett regelbaserat regelverk.

Variabel	Beta-koefficient	P-värde
Revisorns Roll	0,15	0,124
Val av K2/K3	0,196	0,044

Regressionsanalys	Justerat R2
1	0,039

Tabell 2. Resultat och Justerat R2 för Hypotes 1

Sett till dummyvariabeln, där *Val av K2* är kodat till 0 och *Val av K3* är kodat till 1, finns ett signifikant resultat på en 95 procentig nivå samt ett positivt beta-värde på 0.196 (Se tabell 2). Ett positivt betavärde för en dummyvariabel innebär att det går att bekräfta att kategorin kodat till 0 visar på högre värden för den beroende variabeln jämfört med kategorin kodad till 1 (Hair et al., 2014). Det går därmed att konstatera att de som anser att K2 är det mest passande regelverket har angivit högre värden på frågan kring kostnadens relevans och betydelse vid valet av regelverk, jämfört med de som angivit K3.

Regressionsanalysen för kostnad påvisar ett signifikant samband mellan dummyvariabeln *Val av K2* och *kostnad*. Resultatet är baserat på en jämförelse mellan de som har valt K2 och K3 som det optimala regelverket för ett mindre bolag som står inför valet. Sambandet kan jämföras med Litjens et al. (2012) där kostnad i form av resurser ökar vid val av IFRS for SMEs (K3) och att de som hellre väljer K2 är medvetna om denna kostnad eller snarare mer benägna att ge den högre betydelse. Även den komplexa process som föranleder valet som Seger (2018)

beskriver kan spela in, en kostnad i form av tid och resurser som företag slipper om de väljer K2 framför en utdragen process som kan komma att förespråka samma regelverk.

Ett samband mellan valet av K2 och kostnadens betydelse är ett talande resultat då en av de huvudsakliga orsakerna till att regelbaserade K2 utvecklades var för att undvika onödiga kostnader (BFN, 2016). Det kan vara ett komplext val där extern hjälp krävs men i de flesta fall kan kostnader undvikas och resurser kan läggas på viktigare strategiska beslut än principiella beslut kring sin redovisning (Seger, 2018; Litjens et al., 2012). Sett från ett större perspektiv så är generellt sett regelbaserad redovisning billigare att framställa än principbaserad (ibid). En slutsats som dock Litjens et al. (2012) kommer till är att principbaserade regelverk generellt föredras av specialister, vilket studiens resultat motsäger eftersom $\frac{2}{3}$ föredrar det regelbaserade K2 vid valet av regelverk. Tidigare studier har påvisat att kostnaderna ökar för ett företag att implementera IFRS för SMEs (K3) ju längre ifrån det inhemska regelverket det är (ACCA, 2008; DRSC, 2008). Detta skulle kunna vara en förklaring till att kostnadsmedvetna revisorer sätter högre värde på K2, att gapet är för stort mellan de två regelverken alternativt större i Sverige än i Nederländerna vilket påverkar åsikterna till fördel för det regelbaserade K2.

4.2.2 Nytt

Ytterligare en regressionsanalys har gjorts och i tabell 3 nedan presenteras resultatet och sambandet mellan den beroende variabeln *Nytta* och de oberoende variabelerna *Revisorns roll* och *Val av K2 eller K3*. Den andra regressionsanalysen visar ett högre värde för justerad R2 på 0.114 (se tabell 3), vilket innebär att variansen för *Nytta* till något större del kan förklaras av de oberoende variabelerna. Dock bör det tilläggas att värdet fortfarande är relativt lågt (Hair et al., 2014). Till skillnad från *Kostnad* så påvisar båda de oberoende variabelerna *revisorns roll* samt *Val av K2 eller K3* ett signifikant samband med den beroende variabeln *Nytta* (se tabell 3). Sambandet mellan *revisorns roll* och *Nytta* är till och med signifikant på en 99 procentig skala då P-värdet understiger 0,01.

Variabel	Beta-koefficient	P-värde
Revisorns Roll	0,276	0,004
Val av K2/K3	-0,218	0,021

Regressionsanalys	Justerat R2
2	0,114

Tabell 3 - Resultat och Justerat R2 för Hypotes 2

Resultatet visar en signifikans på en 99 procentig signifikansnivå för variabeln *Revisorns roll* (se tabell 3). Detta innebär att det finns ett samband mellan respondenternas åsikt kring *Nytta* och relevansen av *Revisorns roll*. Betavärdet uppvisar ett värde på 0.276 (se tabell 3), ett positivt samband innebär att de som har satt högre värde på *Revisorns roll* har även gett *Nytta* högre betydelse (Hair et al., 2014). Avseende dummyvariabeln *Val av K2 eller K3* finns ett negativt samband och beta-koefficienten uppvisar ett värde om -0,218 (se tabell 3). Detta resultatet visar att de som anser att K2 bör väljas som regelverk har lägre värden på variabeln

Nytta än de som anser att K3 är mest passande. Detta innebär alltså att de som föredrog K3 framför K2 för mindre bolag är mer benägna att se till nyttan vid valet av regelverk, jämfört med de som valde K2. Vilket kan påvisas just då en beta-koefficient uppvisar ett negativt värde (Hair et al., 2014).

Det negativa sambandet som innebär att de som föredrar K3 framför K2 satt högre värden på nytta är intressant och i linje med Litjens et al. (2012) som argumenterade för att förespråkare av principbaserade regelverk ser till fördelar och nytta i högre grad. Vilket är föga förvånande då revisorn ser till kundens bästa men också har ett ansvar gentemot intressenter såsom ägare och därför bör förespråka högre informationsflöde och jämförbarhet. IFRS for SMEs (K3) för med sig många fördelar vilket därför gör det väntat att de som förespråkar K3 ser just till nyttan när regelverket också för med sig högre kostnader (Litjens et al., 2012). Olika studier lyfter olika fördelar med principbaserad redovisning så det är svårt att veta om det är just jämförbarhet, kvalitet, finansieringsmöjlighet eller informationsflödet som är avgörande (Ellis et al., 2012; IAS, 2015; Hail & Serafim, 2011; Ball & Shivakumar, 2005). Antagligen är det en blandning ihop med redovisningsprinciperna som är mest aktuella för den specifika verksamheten, vilket några respondenter lyfter i kommentarerna till undersökningen.

Att resultatet även påvisar ett samband mellan de som anser att revisorer har en större roll och som ser till *Nytta* kan vara sammanlänkat med de extra resurser det krävs att redovisa enligt ett principbaserat regelverk (Litjens et al., 2012). Möjligtvis har de som väljer att redovisa enligt K3 en närmare relation med sin revisor och ger denna en större roll, som Svanström & Sundgren (2012) tidigare har påvisat med sin forskning. De menar att en längre relation leder till mer ansvar och en utökad roll för revisorn vilket då skulle kunna vara en förklaring. En annan förklaring kan vara att de som har valt K3 eller som har en revisor som förespråkar regelverket direkt leder till att revisorn får en större roll då det kräver mer rådgivning och vägledning varför respondenterna visar detta samband.

5. Slutsatser och förslag till vidare forskning

I studiens avslutande del besvaras studiens frågeställning samt studiens bidrag. Avslutningsvis lämnar författarna även rekommendationer för framtida forskning.

5.1 Slutsats

5.1.1 Hur ser revisorer på revisorns roll vid val av K-regelverk vid upprättande av årsredovisning för mindre bolag?

Revisorns roll har gått från att vara en ren granskare till att bli en viktig strategisk rådgivare i många bolag vilket bekräftas i studien. Ett högt resultat både kring den allmänna expertisen samt roll vid valet av regelverk ger tydliga tecken om vad revisorerna anser om sitt inflytande. I linje med tidigare studier så är valet av regelverk en mycket komplex verksamhet och större byråer kan erbjuda en paketerad lösning utifrån verksamhetens art. Eftersom valet i många fall kräver både kunskap och erfarenhet, vilket sällan återfinns inom mindre bolag kring så principiella redovisningsfrågor, har revisorns roll ökat i linje med författarnas förväntningar vilket även revisorerna själva också anser enligt studien. Dessa förväntningar byggde på det problemområde som på förhand identifierades för studien.

5.1.2 Vad anser revisorer om aspekterna kostnad och nytta i förhållande till valet mellan de olika K-regelverken?

Kostnad och nytta är två begrepp som är av stor vikt vid viktiga strategiska beslut inom redovisningen. Resultatet från undersökningen bekräftar en tendens att revisorer anser att både kostnad och nytta är av större betydelse vid valet av regelverk, nytta mer än kostnad. Studien har genom olika frågor inom varje begrepp som sedan slagits ihop till summerade skalor kunnat bekräfta både tillförlitligheten till svaren men också signifikanta samband mellan olika begrepp och åsikter. För de revisorer som ansåg att det regelbaserade K2 regelverket var optimalt för mindre bolag finns ett signifikant samband med högre värden av Kostnad, jämfört med de som föredrog K3. Att de som väljer K2 framför K3 ser mer till Kostnad kan bero på K2 har som övergripande syfte att undvika onödiga kostnader för enkla bolag. Något som revisorer kanske främst tänker på när de ska vägleda en mindre verksamhet i liknande frågor. Ytterligare ett signifikant samband gick att fastställa i studien, mellan de revisorer som föredrog det principbaserade K3 och gav högre betydelse till Nytt, jämfört med de som valde K2. Att de revisorer som valde K3 över K2 ger högre betydelse till Nytt anses rimligt sett till hur det måste finnas fördelar med att redovisa enligt en högre standard än vad lagen kräver. De aspekter av nytta som genererade högst resultat var kvalitet och informationsflöde till intressenter vilket är väntat sett till respondenterna, men också en indikation på hur de olika aspekterna värdesätts.

5.1.3 Finns det något samband mellan relevansen av aspekterna kostnad eller nytta och betydelsen av revisorns roll vid val av regelverk?

Ytterligare en aspekt som är av intresse för studien är om åsikterna kring kostnad och nytta också kan ha ett samband med hur revisorerna själva ser på revisorns roll vid valet av regelverk. På en 95 procentig signifikansnivå finns dock inte ett upplevt samband mellan revisorns roll och betydelsen för kostnad. Detta innebär att denna studie inte kunnat bekräfta att revisorns

roll i valet av regelverk skulle ha ett samband med uppfattning om kostnad vid valet regelverk. Ett signifikant samband som studien dock har kunnat påvisa med en 99 procentig signifikansnivå är att det finns ett upplevt samband mellan revisorns roll samt aspekten nytta. Resultatet visar tydligt att den upplevda nyttan hos respondenterna har ett samband med hur respondenterna ser på revisorns roll. Detta skulle kunna vara ett resultat av att de som ser nytta som en viktig aspekt dessutom ser sin egen roll som rådgivare som en viktig del i företags strategiska beslut. Revisorns roll har genom åren gått från att vara en ren granskare till att bli en viktig strategisk rådgivare i många bolag vilket förväntades speglas i hur respondenterna såg sin egen roll vid valet av regelverk. Vilket bekräftas i undersökningen och revisorerna själva såg sin roll som relativt hög i valet av regelverk.

5.2 Studiens bidrag

Inom ramen för studien har revisorers åsikter samt roll vid valet av regelverk gällande aspekterna kostnad och nytta undersökts. Studien har haft möjligheten att undersöka revisorer som besitter en hög kunskap och erfarenhet inom området samt är i nära kontakt med sina kunder under långa perioder. Slutsatsen av studien blev att det finns signifikanta samband kring hur olika revisorer ställer sig kring kostnad och nytta samt deras preferens gällande regelverk, där de som ser mer till fördelarna med principbaserad redovisning anser revisorns roll vara större. Denna slutsats bygger på tidigare forskning då den undersöker svenska regelverk och inriktar sig på svenska revisorer samt undersöker signifikant samband gällande revisorns roll. Studiens resultat kan vara intressant för såväl specialister som forskare och beslutsfattare som kan utnyttja studien i sitt arbete och i den fortsatta harmoniseringen av redovisningen. Detta hänger väl samman med vad studien i sitt syfte ämnade uppnå. Att bidra med information till såväl specialister som beslutsfattare.

5.3 Förslag till framtida forskning

Det har framkommit att vissa företag eller framförallt verksamheter enligt revisorerna själva tjänar på att redovisa principbaserat trots att kravet att göra detta inte finns, medan andra inte kan dra någon större nytta från detta regelverk. En studie som undersöker vilka verksamheter som har mest att vinna som utgångspunkt vore därför en intressant studie. Ytterligare något intressant att undersöka är sambandet mellan de revisorer som i denna studie uppgav sig generellt föredra K2 och varför de ger kostnad större betydelse än nytta vid valet, samt varför de som uppgav K3 ger nytta högre betydelse. Detta samband skulle vara intressant att vidare undersöka genom en studie.

Källförteckning

ACCA. (2008). *International Financial Reporting Standard for Small and Medium Sized Entities Review of Field Testing Results*. London, ACCA.

Angelöw, B. (2010). *Framgångsrikt förändringsarbete: om individ och organisation i förändring*. 1:a uppl. Stockholm: Natur & Kultur.

Artsberg, K. (2005). *Redovisningsteori – policy och praxis*. Malmö: Liber.

Ball, R. and Shivakumar, L. (2005). *Earnings quality in UK private firms: comparative loss recognition timeliness*. *Journal of Accounting and Economics*, 39(1), pp. 83–128.

Barker, P., & Noonan, C. (1996). *The jigsaw of pain*. *Certified Accountant*, 88(5), 25.

Barmark, M. & Djurfeldt, G. (2015). *Statistisk verktygslåda - att förstå och förändra världen med siffror*. Lund: Studentlitteratur AB.

Bennett, B. Bradbury, M. and Prangnell, H. (2006). *Rules, principles and judgements in Accounting Standards*. *ABACUS*, 42(2), pp 189-203.

Bergh, D., Ketchen, D., Orlandi, I., Heugens, P., & Boyd, B. (2019). *Information Asymmetry in Management Research: Past Accomplishments and Future Opportunities*. *Journal of Management*, 45(1), 122-158.

Berk & DeMarzo. (2016). *Corporate Finance*. Global Edition.

BFN. (2017). *Bokföringsnämndens vägledning - årsbokslut*. Bokföringsnämnden. Hämtad 2019-03-07:

<http://www.bfn.se/upload/sv/redovisningsregler/vagledning/k-regelverk/VL17-3-AB.pdf>

BFN. (2017). *K-projektet, Kategori 2*. Bokföringsnämnden. Hämtad 2019-03-11:

<http://www.bfn.se/sv/om-bokforingsnamnden/k-projektet/kategori-2>

BFN. (2017). *K-projektet, Kategori 3*. Bokföringsnämnden. Hämtad 2019-03-11:

<http://www.bfn.se/sv/om-bokforingsnamnden/k-projektet/kategori-3>

BFN. (2019). *Vägledning - Årsredovisning i mindre företag (K2)*. Bokföringsnämnden. Hämtad 2019-04-08:

<http://www.bfn.se/upload/sv/redovisningsregler/vagledning/k-regelverk/VL16-10-K2AR-kons.pdf>

- BFN. (2019). *Vägledning - Årsredovisning och koncernredovisning (K3)*. Bokföringsnämnden. Hämtad 2019-04-08:
<http://www.bfn.se/upload/sv/redovisningsregler/vagledningar/k-regelverk/VL12-1-K3-kons.pdf>
- Blomkvist, M., Johansson, J., & Malmström, M. (2016). *Accounting knowledge in innovative firms - Direct contacts with external auditors for strategic actions*. *International Journal of Managerial and Financial Accounting*, 8(3-4), 209-229.
- Bryman, A. & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. 3. uppl., Stockholm: Liber.
- Chen, Y. Hsu, J. Huang, M. and Yang, P. (2013). *Quality, Size, and Performance of Audit Firms*. *The International Journal of Business and Finance Research*, v. 7 (5) p. 89-105.
Hämtad: 2019-04-23: <https://ssrn.com/abstract=2262503>
- DRSC. (2008). *Report on the Field Tests in Germany Regarding the ED-IFRS for SMEs* Berlin, DRSC.
- Evans, L., Gebhardt, G., Hoogendoorn, M. N., Marton, J., Di Pietra, R., Mora, A., Thinggard, F., Vehmanen, P. and Wagenhofer, A. (2005) *Problems and opportunities of an international financial reporting standard for small and medium-sized entities*. The EAA FRSC's comment on the IASB Discussion Paper, *Accounting in Europe*, 2(1), pp. 23–45.
- Ellis, J., Fee, C., & Thomas, S. (2012). Proprietary Costs and the Disclosure of Information About Customers. *Journal of Accounting Research*, 50(3), 685-727.
- FAR. (2019) *Revisionstjänster*. Hämtad: 2019-04-08:
<https://www.far.se/medlemskategorier/revisor/revisonstjanster/>
- FAR-Online. (2019). *BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3)*. Hämtad: 2018-04-08:
<https://www.faronline.se/dokument/b/bfnar20120001/>
- Giner, B. (1997). *The influence of company characteristics and accounting regulation on information disclosed by Spanish firms*. *European Accounting Review*, 6(1), pp. 45–68.
- Goetz, J.F., Morrow, P.C & McElroy, J.C. (1991). The effect of accounting firm size and member rank on professionalism. *Accounting, Organizations and Society*. 16(2), 159-165
- Grant Thornton. (2017). *Hur K3 och K2 förhåller sig till varandra*. Hämtad 2019-03-07:
<http://students.grantthornton.se/siteassets/pdf/uppsatsammen/hur-k3-och-k2-forhaller-sig-till-varandra-171212.pdf>

- Grant Thornton. (2015). *K2 och K3- Regelverk*. Hämtad 2019-04-01:
<https://www.grantthornton.se/tjanster/radgivning/finansuell-rapportering/k2-och-k3/>
- Hail, L., & Serafim, G. (2011). Discussion of consequences and institutional determinants of unregulated corporate financial statements evidence from embedded value reporting. *Journal of Accounting Research*, 49(2), 573-594.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2014). *Multivariate data analysis*. Pearson Education Limited, 2014.
- Litjens R., Bissessur S., Langendijk H., & Vergoossen R. (2012). *How Do Preparers Perceive Costs and Benefits of IFRS for SMEs? Empirical Evidence from the Netherlands*. Hämtad: 2019-04-01 <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17449480.2012.720875>
- ICAEW. (2015). *SME accounting requirements: Basing policy on evidence*. London: ICAEW. Hämtad: 2019-03-11: <https://www.icaew.com/archive/technical/financial-reporting/information-for-better-markets/sme-accounting-requirements-basing-policy-on-evidence>
- IAS (2015) *IFRS for SMEs*. Hämtad: 2019-04-06:
<https://www.iasplus.com/en/binary/resource/0909saica-ifsbrochure.pdf>
- Jensen M. C. and Meckling W. H. (1976). *Theory of the firm: managerial behaviour, agency costs and ownership structure*. *Journal of Financial Economics*, 3(4), pp. 305–361.
- Keasy, K. and Short, H. (1990). *The accounting burdens facing small firms: an empirical research note*. *Accounting and Business Research*, Vol. 20, No. 80, pp.307–313.
- Kim O., Verrecchia R. (1994). *Market liquidity and volume around earnings announcement*. *J Account Econ* 17:41–67
- Kim O. & Verrecchia R. (1997). Pre-announcement and event-period private information. *Journal of Accounting and Economics*, 24(3), 395-419.
- Marriott N. and Marriott P. (2000). *Professional accountants and the development of management accounting service for the small firm: barriers and possibilities*, *Management Accounting Research*, Vol. 11, No. 4, pp.475–492.
- Nguyen D., and Puri T. (2014). Information asymmetry and accounting restatement: NYSE-AMEX and NASDAQ evidence. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 43(2), 211-244.
- Patel, R. & Davidson, B. (2014). *Forskningsmetodikens grunder - Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Studentlitteratur AB, Lund.

Patelli, L. and Prencipe, A. (2007) *The relationship between voluntary disclosure and independent directors in the presence of dominant shareholder*. *European Accounting Review*, 16(1), pp. 5–33.

PwC. (2016). *Så väljer du rätt regelverk*. Hämtad 2019-04-01
<https://blogg.pwc.se/foretagarbloggen/k2-eller-k3-sa-valjer-du-ratt-regelverk>

PwC. (2016). *Väsentliga skillnader mellan K3 och IFRS*. Hämtad 2019-04-01
<https://www.pwc.se/sv/finansuell-rapportering/vasentliga-skillnader-mellan-k3-ifrs.html>

Revisorsinspektionen. (2018) *Marknadsandel för revision av företag av allmänt intresse*
<https://www.revisorsinspektionen.se/publikationer/marknadsandel-for-revision-av-foretag-av-allmant-intresse/>

Segér, K. (2018). *Institutional Logics and Accounting Professionals: The case of K2 and K3* (Doktorsavhandling, Handelshögskolan vid Örebro universitet). Örebro: Örebro University. Hämtad 2019-03-09, från: <http://oru.diva-portal.org/smash/get/diva2:1191672/FULLTEXT06.pdf>.

Skatteverket. (2019). *Årsbokslut K2 & K3*. Hämtad: 2018-04-04
<https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/364311.html>

SRF Redovisning. (2019). *BFN:s K-regelverk inklusive vägledningen årsbokslut*. Hämtad: 2018-04-09: <https://www.srfredovisning.se/bokforingsnamndens-k-regelverk/>

Svanström, T. (2004). *Revisorn som rådgivare: En studie av mindre och medelstora företags relation till revisorn*. Umeå Universitet.

Svanström, T. & Sundgren, S. (2012). *The Demand for non-audit services and auditorclient relationships: Evidence from Swedish small and medium enterprises*. *Journal in Research*, Vol. 42(3), pp 561-588.

Trost, J. & Hultåker, O. (2016). *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur AB.

Wright, A. & Wright, S. (1997). *The Effect of Industry Experience on Hypothesis Generation and Audit Planning Decisions*. Hämtad:2019-04-23: <https://ssrn.com/abstract=42913>

Bilagor

Bilaga 1: Enkätundersökning i Webropol

GÖTEBORGS UNIVERSITET

HANDELSHÖGSKOLAN

Hej, vi är två studenter från handelshögskolan i Göteborg som just nu skriver vår magisteruppsats. Denna enkät ämnar ge oss empiriskt data kring vilken uppfattning och roll en revisor faktiskt har vid valet som mindre bolag gör mellan det regelbaserade regelverket K2 och principbaserade regelverket K3.

De mindre bolag som enkäten ämnar behandla är de som inte enligt ARL uppfyller kraven för att klassas som stort bolag. Det vill säga de som inte under de två senaste åren uppnått två av tre följande kriterier: medelantal anställda över 50, balansomslutning över 40 Mkr och nettoomsättning över 80 Mkr. Dock inriktar sig studien på de bolag som ligger i närheten av denna gräns eller som av andra orsaker rimligtvis stod eller står inför valet mellan regelverken. Vi ber er därför att bortse från bolag som är för små eller där valet mellan K2 och K3 av andra orsaker aldrig är aktuellt.

Enkäten genomförs helt anonymt och de första tre frågorna är flervalsfrågor kring bakgrund och erfarenhet där du ska välja det som passar in bäst på dig. Efter det består resterande del av undersökningen av en rad påståenden kring kostnad och nytta där du ska ange din åsikt i en skala 1 - 5:

- 1 = Stämmer inte alls.
- 2 = Stämmer delvis inte.
- 3 = Varken eller.
- 4 = Stämmer delvis.
- 5 = Stämmer helt.

Stort tack för att du tar dig tiden att svara på våra frågor!

Revisorns roll och uppfattning vid valet av K-regelverk

Bakgrund:

1. Hur länge har du arbetat inom området (redovisning och revision)? *

- 0 - 1 År
- 2 - 3 År
- 4 - 5 År
- 6 - 10 År
- Mer än 10 År

2. Vilken revisionsbyrå arbetar du på? *

- BDO
- Deloitte
- EY
- Grant Thornton
- KPMG
- PwC
- Annan Byrå
- Vill ej uppge

3. Till vilken del uppskattningsvis arbetar du sammanlagt med K2 och/eller K3 bolag? *

- 0 - 20 %
- 20 - 40 %
- 40 - 60 %
- 60 - 80 %
- 80 - 100 %

Revisorns roll och uppfattning

4. Vilken betydelse anser du att revisorn har vid valet av regelverk? *

	Ingen	Liten	Medel	Ganska stor	Stor
Betydelse: *	☐	☐	☐	☐	☐

5. Jag upplever att kunden drar nytta av den expertis som revisorn besitter vid valet av regelverk *

	1	2	3	4	5
Instämmer inte alls * ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐	☐	☐	☐	☐
Instämmer helt					

6. Generellt sett, vilket regelverk anser du är det mest optimala att använda för mindre företag som står inför valet av regelverk?

- K2
- K3

Kostnad:

7. Jag upplever att kostnad i form av resurser är en central aspekt vid valet av regelverk. *

1 2 3 4 5

Instämmer inte alls *   Instämmer helt

8. Jag upplever att kostnad i form av tid är en central aspekt vid valet av regelverk. *

1 2 3 4 5

Instämmer inte alls *   Instämmer helt

9. Jag upplever det som en ökad kostnad att offentliggöra mycket information som en effekt av valet av regelverk. *

1 2 3 4 5

Instämmer inte alls *   Instämmer helt

Nytta:

10. Jag upplever att ökad jämförbarhet är viktigt vid valet av regelverk. *

1 2 3 4 5

Instämmer inte alls *   Instämmer helt

11. Jag upplever att högre kvalitet på redovisningen är viktigt vid valet av regelverk. *

1 2 3 4 5

Instämmer inte alls *   Instämmer helt

12. Jag upplever att bättre finansieringsmöjligheter är viktigt vid valet av regelverk. *

1 2 3 4 5

Instämmer inte alls *   Instämmer helt

13. Jag anser att ett ökat informationsflöde från bolaget till intressenter är viktigt vid valet av regelverk. *

1 2 3 4 5

Instämmer inte alls *   Instämmer helt

14. Övriga kommentarer eller förklaringar:

Bilaga 2: Mejlmall vid första utskicket.

Hej X,

Mitt namn är X och tillsammans med X studerar jag på Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet. Just nu skriver vi vår magisteruppsats tillsammans kring revisorns roll och uppfattning vid kundens val av regelverken K2 eller K3. För att så smidigt som möjligt få in svar från så många revisorer som möjligt har vi utformat en enkät som vi verkligen hoppas att ni på X kunde hjälpa oss med genom att undvara ett par minuter och svara på våra frågor. Vi hoppades därför att du kunde hjälpa oss nå ut med vår enkät, vi vet dock att tidpunkten sammanfaller med er tuffa period vilket vi har full förståelse för.

Enkätundersökningen består av 14 flervalsfrågor och tar bara mellan 2 - 4 minuter att genomföra, undersökningen är helt anonym. Studien inriktar sig på mindre bolag som ligger i närheten av gränsen för att bli större enligt ÅRL (vilka måste tillämpa K3), eller de som av andra anledningar är i valet mellan att redovisa enligt regelbaserade K2 eller principbaserade K3. Det vill säga att de bolag som inte är stora nog för att ett val ens är/var aktuellt ber vi er att bortse ifrån.

Länk till enkätundersökning: <https://link.webropolsurveys.com/S/C5912C6818F8D92D>

Hoppas ni vill svara på våra frågor och skulle det vara några oklarheter eller att ni sedan vill läsa studien är ni varmt välkomna att höra av er.

Vänliga hälsningar,

Bilaga 3: Mejlmall vid första påminnelsen

Hej igen X,

I måndags skickade vi ut en enkät till er gällande revisorns roll och uppfattning vid valet av regelverken K2 eller K3 i mindre bolag. Då vi har fått in ett begränsat antal svar uppskattar vi verkligen om ni kunde undvara några minuter och svara på vår enkätundersökning.

Som tidigare nämnt är enkäten helt anonym och tar endast 2-4 minuter att fylla i, se länk nedan. Har ni har möjlighet får ni såklart även vidarebefordra den vidare till kollegor.

Länk till enkätundersökning: <https://link.webropolsurveys.com/S/C5912C6818F8D92D>

Om ni redan har besvarat undersökningen ber vi er bortse från detta mejl och säger stort tack för hjälpen!

Vänliga hälsningar,

Bilaga 4: Mejlmall vid andra påminnelsen

Hej igen X,

För en vecka sedan skickade vi ut en enkät till er gällande revisorns roll och uppfattning vid valet av regelverken K2 eller K3 i mindre bolag. Då vi har fått in ett begränsat antal svar och behöver ytterligare några respondenter för att få nog med svar hade vi verkligen uppskattat om ni och era kollegor kunde undvara några minuter och svara på vår enkätundersökning.

Som tidigare nämnt är enkäten helt anonym och tar endast 2-4 minuter att fylla i, se länk nedan. Har ni har möjlighet får ni såklart även vidarebefordra den vidare till kollegor.

Länk till enkätundersökning: <https://link.webropolsurveys.com/S/C5912C6818F8D92D>

Om ni redan har besvarat besvarat undersökningen ber vi er bortse från detta mejl och säger stort tack för hjälpen!

Vänliga hälsningar,

Bilaga 5: Cronbachs Alpha - Kostnad

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,759	3

Bilaga 6: Cronbachs Alpha - Nyttä

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,764	4